

SCOM

รายงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา
กับความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจท้องถิ่น

นางสาวขวัญนาง ชูเพชร

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2550

**Expenditures of Yala Provincial Administration Organization
And Local Economic Growth**

Miss Kwunnang Choopetch

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Economics**

School of Economics

Sukhothai Thammathirat Open University

2007

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา
กับความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจท้องถิ่น

ชื่อและนามสกุล

นางสาวขวัญนาง ชูเพชร

สาขาวิชา

เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา

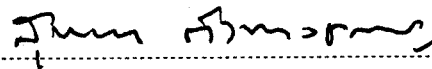
รองศาสตราจารย์อรรถมย์คณา เข้มนวน

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

ประธานกรรมการ

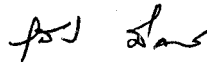
(รองศาสตราจารย์อรรถมย์คณา เข้มนวน)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา ตั้งทางธรรม)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์อนุมัติให้รับการศึกษา
ค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

(รองศาสตราจารย์สุนีย์ ศิลพิพัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

วันที่ 4 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ รายงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลากับความเจริญเติบโต
ของเศรษฐกิจท้องถิ่น

ผู้ศึกษา นางสาวขวัญนาง ชูเพชร ปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์อรรถมย์คณา เข้มนวล ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างรายได้ รายจ่าย ดุลการคลัง และผลการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาต่อความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจท้องถิ่น ตลอดจนศึกษาปัญหาทางการคลังด้านการบริหารภายในขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

การศึกษานี้ใช้ข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ โดยการสัมภาษณ์เจาะลึกเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา และการรวบรวมข้อมูลทางด้านรายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา โดยใช้วิธีศึกษาทั้งในเชิงพรรณนาและเชิงปริมาณ โดยการวิเคราะห์การถดถอยประมาณค่าสัมประสิทธิ์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาที่มีผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลา ในช่วงปี 2540 - 2550

ผลการศึกษาพบว่า รายได้หลักขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาจากรายได้ภาษีอากร สักส่วนต่อรายได้รวมทั้งหมดเฉลี่ยร้อยละ 61.96 รองลงมาคือ รายได้จากเงินอุดหนุน พบว่ามีสัดส่วนรายได้รวมทั้งหมดเฉลี่ยร้อยละ 22.38 ในส่วนของรายจ่ายองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลามีรายจ่ายประจำมากที่สุดคิดเป็นสัดส่วนรายจ่ายประจำต่อรายจ่ายรวมทั้งหมดเฉลี่ยร้อยละ 37.75 รองลงมาเป็นรายจ่ายเพื่อการลงทุนและพัฒนา คิดเป็นสัดส่วนต่อรายจ่ายรวมทั้งหมดเฉลี่ยร้อยละ 31.22 และรายจ่ายพิเศษ มีสัดส่วนต่อรายจ่ายรวมทั้งหมดเฉลี่ยร้อยละ 31.03 ตามลำดับ ด้านดุลการคลังเมื่อพิจารณารายได้ที่ไม่รวมเงินอุดหนุน พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2540-2550 บริหารการคลังขาดดุลงบประมาณถึง 8 ปี เป็นผลมาจากการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลามีรายได้น้อย มีงบประมาณจำกัด เมื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีรายได้เงินอุดหนุนจากรัฐบาล ทำให้เห็นว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดบริหารการคลังเกินดุลมีเงินสะสมเพิ่มขึ้น ผลการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาที่มีผลต่อความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจท้องถิ่น พบว่า เมื่อรายจ่ายประจำเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลาเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามกันร้อยละ 0.024 เมื่อรายจ่ายพิเศษเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลาเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันร้อยละ 0.006 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และเมื่อรายจ่ายเพื่อการลงทุนและพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลาเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้ามร้อยละ 0.023 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เนื่องจากผลของรายจ่ายเพื่อการลงทุนและพัฒนาจะต้องอาศัยระยะเวลาหนึ่ง จึงจะส่งผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลาอย่างแท้จริง

คำสำคัญ รายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจท้องถิ่น

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสำเร็จจาก
รองศาสตราจารย์ อรรถชัย คุ้มเนาวล สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้จนกระทั่ง
สำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์.ดร.อุษาดา ตั้งทางธรรม กรรมการสอบการศึกษา
ค้นคว้าอิสระตลอดจนอาจารย์และเจ้าหน้าที่ทุกท่านสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช

นอกจากนี้ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ คุณณรงค์ ชูเพชร ผู้อำนวยการกองการศึกษา
และเจ้าหน้าที่ทุกท่านขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ที่ให้ความสะดวกในการเก็บข้อมูล
คุณชุติมนานต์ นุ่มดี อาจารย์วิทยาลัยเทคนิคสตูล และเพื่อน ๆ ทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือและให้
กำลังใจตลอดมา

ขวัญนาง ชูเพชร

กันยายน 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับการคลังท้องถิ่น	7
แนวคิดเกี่ยวกับดุลการคลังของรัฐบาลท้องถิ่น	8
ทฤษฎีการใช้จ่ายของรัฐบาล	10
แนวคิดปัญหาทางการคลังท้องถิ่น	14
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	24
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	24
การเก็บรวบรวมข้อมูล	24
การวิเคราะห์ข้อมูล	25
บทที่ 4 โครงสร้างรายได้ รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และสภาพเศรษฐกิจ ของจังหวัดยะลา	27
โครงสร้างรายได้และหลักเกณฑ์การจัดเก็บรายได้ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา	27
โครงสร้างรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา	32
สภาพเศรษฐกิจของจังหวัดยะลา	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
การศึกษาโครงสร้างรายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา	42
การศึกษาดุลการคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา	53
การวิเคราะห์ผลการใช้จ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา กับความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจท้องถิ่น	57
การศึกษาปัญหาทางการคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา	59
บทที่ 6 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	65
สรุปผลการศึกษา	65
อภิปรายผล	68
ข้อเสนอแนะ	69
บรรณานุกรม	71
ภาคผนวก	74
ก แบบสอบถามสัมภาษณ์ปัญหาทางการคลังของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา	75
ข ค่าทางสถิติที่ได้จากการประมวลผลและข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณ	77
ค กฎหมายที่มาของรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา	80
ประวัติผู้ศึกษา	84

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1	มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดยะลาจำแนกตามสาขาเศรษฐกิจ (ตามราคาคงที่ ปี 2531) ปี 2540 – 2550 39
ตารางที่ 4.2	สัดส่วนของผลิตภัณฑ์แต่ละสาขาเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (ตามราคาคงที่ ปี 2531) ปี 2540 – 2550 40
ตารางที่ 4.3	อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดจำแนกตามสาขา (ตามราคาคงที่ ปี 2531) ปี 2540 – 2550 41
ตารางที่ 5.1	รายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ปีงบประมาณ 2540-2550 43
ตารางที่ 5.2	สัดส่วนรายได้แต่ละประเภทต่อรายได้รวมทั้งหมด ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ปีงบประมาณ 2540-2550 45
ตารางที่ 5.3	รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ปีงบประมาณ 2540 – 2550 49
ตารางที่ 5.4	สัดส่วนรายจ่ายแต่ละประเภทต่อรายจ่ายทั้งหมด ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ปีงบประมาณ 2540 – 2550 51
ตารางที่ 5.5	ดุลการคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา กรณีรายได้ที่ไม่รวมเงินอุดหนุน ปีงบประมาณ 2540 – 2550 54
ตารางที่ 5.6	ดุลการคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา กรณีรายได้รวมเงินอุดหนุน ปีงบประมาณ 2540 – 2550 56
ตารางที่ ผ – 1	ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณ 78
ตารางที่ ผ – 2	แสดงค่าทางสถิติที่ได้จากการประมวลผล 79

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งที่มาของรายรับกับรูปแบบของการใช้จ่าย	7
ภาพที่ 2.2 การเพิ่มขึ้นของรายได้ประชาชาติที่เกิดจากการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐ	11
ภาพที่ 2.3 ที่มาของปัญหาการคลังท้องถิ่น	15
ภาพที่ 2.4 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพ ของการบริหารการคลังท้องถิ่น	16
ภาพที่ 2.5 แสดงถึงวงจรปัญหาที่สำคัญของชาวนบต	16

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่จะเน้นเป้าหมายความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก โดยมีความมุ่งหวังที่จะยกระดับรายได้และฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศให้ดีขึ้น ในกรณีของประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน รัฐบาลได้พยายามที่จะพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า ดังจะเห็นได้จากเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจในแผนพัฒนาเศรษฐกิจหรือความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยส่วนรวม โดยทั่วไปรัฐบาลใช้นโยบายการคลังเป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ อย่างไรก็ตาม เป้าหมายความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ จะสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีนั้นจะต้องประสานและสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่น ซึ่งขึ้นอยู่กับหน่วยงานปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเป็นวิธีการที่รัฐบาลใช้อำนาจในการบริหารประเทศอีกวิธีหนึ่ง โดยให้อำนาจการบริหารงานแก่หน่วยงานท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการบริหารงานที่สามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนด อย่างไรก็ตามการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นนั้นจำเป็นต้องมีการกระจายอำนาจทางการคลังควบคู่ไปด้วย เพื่อให้รัฐบาลท้องถิ่นมีรายได้ที่จะนำไปพัฒนาความเจริญในท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนจังหวัดนับเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ที่จำเป็นต่อการบริหารราชการแผ่นดินและมีบทบาทยิ่งต่อการพัฒนาชนบท ทั้งนี้เพราะการปกครองท้องถิ่นมีรูปแบบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอาณาเขตครอบคลุมพื้นที่กว้างขวาง นอกจากนี้ประชากรในเขตพื้นที่เหล่านี้ส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจยากจน มีรายได้น้อยและประสบปัญหาในด้านมาตรฐานการดำรงชีพที่ต่ำกว่าประชาชนในเขตพื้นที่อื่น ด้วยเหตุนี้ภารกิจที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนจังหวัดย่อมเกี่ยวข้องโดยตรงกับการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และสนองตอบต่อความต้องการอันหลากหลายของประชาชน โดยการให้บริการสาธารณะตามความจำเป็นทำให้ต้องนำเงินรายได้ต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเองมาใช้จ่ายในบริการเหล่านี้แต่ภายใต้สถานะขีดจำกัดในการแสวงหารายได้ของหน่วยงานเพื่อนำมาใช้จ่าย จึงทำให้ประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาและ

ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ดังนั้นแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว นอกจากการมุ่งแสวงหามาตรการในการจัดเก็บรายได้ของหน่วยงานให้สูงขึ้นแล้ว มาตรการที่สำคัญอีกแนวทางหนึ่งก็คือจะต้องทำให้การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเป็นไปอย่างเหมาะสมที่สุด

จังหวัดยะลาเป็นจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีพื้นที่ ประมาณ 4,521 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 6.4 ของพื้นที่ภาคใต้ โดยมีประชากรในปี พ.ศ. 2550 ประมาณ 468,252 คน ความหนาแน่นของประชากรเฉลี่ย 103.57 คนต่อตารางกิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองตามลักษณะการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็น 3 รูปแบบ คือ เทศบาล 9 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 54 แห่ง และองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง คือองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ประกอบด้วย 8 อำเภอ มีจำนวน 58 ตำบล 379 หมู่บ้าน โดยมีพื้นที่ความรับผิดชอบ ได้แก่ พื้นที่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล เป็นพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาของรัฐบาล พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัด ซึ่งเกือบจะร้อยละเจ็ดสิบเป็นพื้นที่ชนบทห่างไกล และกันดารจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา มีประชากรอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ดังจะเห็นได้ว่า จากจำนวนประชากรทั้งหมด 468,252 คน เป็นประชากรที่อยู่ในเขตเมือง 159,917 คน คิดเป็นร้อยละ 34.15 และประชากรที่อยู่ในเขตชนบท 308,335 คน คิดเป็นร้อยละ 65.85 โดยมีพื้นที่ในเขตเมือง 264.00 ตารางกิโลเมตร และพื้นที่ในเขตชนบท 398.70 ตารางกิโลเมตร ส่วนที่เหลือเป็นพื้นที่เกษตรกรรม และพื้นที่ลุ่มน้ำ 3,858.30 ตารางกิโลเมตร องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา มีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาพื้นที่ที่รับผิดชอบให้มีความเจริญ มีการคมนาคมที่สะดวก รวมทั้งการให้บริการในด้านการสาธารณสุข สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับบริการที่ดี มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เหมาะสมกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ และสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป งบประมาณในการดำเนินการจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

งบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาในด้านของรายได้ทั้งที่ได้รับจากการจัดเก็บเองตามที่กฎหมายกำหนดให้ ส่วนกลางจัดเก็บและแบ่งให้ และรัฐบาลอุดหนุนให้ มีจำนวนค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับพื้นที่ จำนวนประชากร และภารกิจที่กฎหมายกำหนดให้ ทั้งนี้เนื่องจากระบบภาษีของประเทศที่วางระบบการจัดเก็บรายได้ให้แก่รัฐบาลมากกว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่น ทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งทรัพยากรการบริหารและทรัพยากรธรรมชาติยังคงเป็นของรัฐบาลซึ่งรวมกับราชการบริหารส่วนภูมิภาคมากกว่าท้องถิ่น และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมักไม่เข้าใจในเรื่องระเบียบพระราชบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การพัฒนาโครงการต่าง ๆ จะเป็นเรื่องที่เกิดจากความต้องการของฝ่ายบริหารเป็นหลัก มากกว่าความต้องการของประชาชนในพื้นที่หรือท้องถิ่น จึงทำการศึกษาถึงลักษณะโครงสร้างรายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วน

จังหวัดยะลา ศึกษาคุณการคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา และผลการใช้จ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกับความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจท้องถิ่นตลอดจนปัญหาทางการคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับเป็นแนวทางในจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและการพัฒนาโครงสร้างทางการคลังให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของจังหวัดยะลาต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาโครงสร้างรายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา
- 2.2 เพื่อศึกษาคุณการคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา
- 2.3 เพื่อศึกษาผลการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลากับความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจท้องถิ่น
- 2.4 เพื่อศึกษาปัญหาทางการคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

3. สมมติฐานการศึกษา

3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายประจำขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา (Ecu) กับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) เป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม เนื่องจากรายจ่ายประจำเป็นรายจ่ายที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้และการสะสมทุนที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นหากองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีสัดส่วนรายจ่ายประจำเพิ่มขึ้นจะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดลดลง หรือเขียนได้ว่า

$$\frac{\partial \text{GPP}}{\partial \text{Ecu}} < 0$$

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายเพื่อการลงทุนและพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา (Ein) กับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของรายจ่ายเพื่อการลงทุนจะก่อให้เกิดการสะสมทุนและทำให้เศรษฐกิจขยายตัวมากขึ้น ดังนั้นหากองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีสัดส่วนรายจ่ายเพื่อการลงทุนเพิ่มขึ้นจะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเพิ่มขึ้น หรือเขียนได้ว่า

$$\frac{\partial GPP}{\partial Ein} > 0$$

3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายพิเศษขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา (Esp) กับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากรายจ่ายพิเศษเป็นรายจ่ายที่เกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งจะส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจต่อไป ดังนั้นหากองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีสัดส่วนรายจ่ายพิเศษเพิ่มขึ้นจะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเพิ่มขึ้น หรือเขียนได้ว่า

$$\frac{\partial GPP}{\partial Esp} > 0$$

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 การศึกษาโครงสร้างรายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลากับความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจท้องถิ่นจะทำการศึกษาดังแต่ปีงบประมาณ 2540 - 2550 ในกรณีการศึกษารายได้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ดังนี้

- 4.1.1 ภาษีอากรที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บเอง
- 4.1.2 ภาษีและค่าธรรมเนียมที่รัฐบาลจัดเก็บเพิ่มเติมแล้วนำมาจัดสรร
- 4.1.3 ภาษีอากรที่รัฐจัดเก็บแล้วมอบให้ท้องถิ่นทั้งจำนวน
- 4.1.4 ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาตและค่าปรับตามกฎหมายกำหนด
- 4.1.5 รายได้จากทรัพย์สิน
- 4.1.6 เงินที่มีผู้อุทิศให้เพื่อการกุศลสาธารณประโยชน์

4.1.7 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

4.1.8 เงินสะสม เงินรายได้อื่นตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้

4.1.9 เงินกู้จากกระทรวง ทบวง กรม นิติบุคคล หรือองค์กรต่าง ๆ ซึ่งได้รับอนุมัติจากกระทรวงมหาดไทย

4.2 การศึกษาโครงสร้างรายจ่ายนั้น เพื่อให้สามารถพิจารณาได้ถึงดุลการคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัด จะแบ่งรายจ่ายออกเป็น 2 ลักษณะคือ

4.2.1 รายจ่ายประจำ ได้แก่ รายจ่ายประเภท เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ ค่าสาธารณูปโภค เงินอุดหนุน และรายจ่ายอื่น ๆ

4.2.2 รายจ่ายเพื่อการลงทุน ได้แก่ รายจ่ายประเภทค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

4.2.3 รายจ่ายพิเศษ ได้แก่ รายจ่ายที่ตั้งจ่ายจากเงินสะสมหรือเงินกู้ หรือเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 รายได้ หมายถึง รายได้จากภาษีและรายได้อื่น ๆ ทั้งนี้จะไม่รวมถึงรายได้ประเภทเงินกู้ เงินอุดหนุน หรือเงินอื่น ๆ ที่มีลักษณะเป็นการกู้ยืมโดยต้องจ่ายและไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ย

5.2 รายจ่ายประจำ หมายถึง รายจ่ายที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องใช้ในการบริหารสำนักงาน ค่าใช้จ่ายในการจัดลักษณะพื้นฐานที่ถือว่าเป็นบริการสาธารณะประจำวัน ต่าง ๆ และรายจ่ายงบกลาง ทั้งนี้จะไม่รวมถึงรายจ่ายในโครงการพัฒนาหรือจ่ายพิเศษขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทราบถึงโครงสร้างรายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

6.2 ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา โดยสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจและความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจในจังหวัด

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

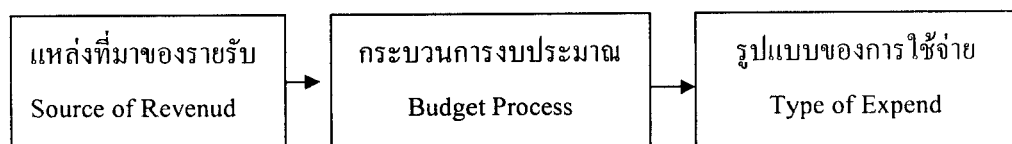
กรอบแนวคิดในบทนี้ จะกล่าวถึงแนวความคิดเกี่ยวกับการคลังท้องถิ่น แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทฤษฎีการใช้จ่ายของรัฐบาล แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาทางการคลังท้องถิ่น และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการคลังท้องถิ่น

การคลังท้องถิ่นเป็นการพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งที่มาของรายได้กับรูปแบบของการใช้จ่ายของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสำคัญ

ประธาน คงฤทธิศึกษากร (2525 : 110) ให้ความหมายของการคลังท้องถิ่น หมายถึง การบริหารงานคลังของหน่วยการปกครองท้องถิ่นซึ่งเป็นการพิจารณาถึงการหารายได้ การกำหนดรายจ่าย การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อวัสดุ การว่าจ้าง การบัญชี และการตรวจบัญชีของหน่วยการปกครองท้องถิ่น

การศึกษาการคลังท้องถิ่นจะให้ความสำคัญเกี่ยวกับแหล่งรายรับ (Source of Revenue) กระบวนการงบประมาณ (Budget Process) และรูปแบบของการใช้จ่ายของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกระบวนการงบประมาณดังกล่าวจะเป็นตัวกลางในการเชื่อมสัมพันธ์ของแหล่งที่มาของรายรับกับรูปแบบในการใช้จ่ายของแต่ละหน่วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อก่อให้เกิดความสอดคล้องต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยการปกครองท้องถิ่น ซึ่งพอสรุปได้ ดังภาพที่ 2.1 (เสนห์, 2530 อ้างใน มยุลา ไชยคำบัง, 2544 : 25)

ภาพที่ 2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งที่มาของรายรับกับรูปแบบของการใช้จ่าย

จากภาพที่ 2.1 การคลังของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการได้แก่

(1) แหล่งที่มาของรายรับ หมายถึง การพิจารณาถึงแหล่งที่มาของรายได้ของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดตามกฎหมาย เช่น พระราชกฤษฎีการายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2499 พระราชบัญญัติรายได้เทศบาล พ.ศ. 2497

(2) กระบวนการงบประมาณ หมายถึง การพิจารณาถึงขั้นเตรียมงบประมาณ (Budget Preparation) ขั้นตอนในการอนุมัติงบประมาณ (Budget Adoption) และขั้นตอนในการบริหารงานงบประมาณ (Budget Execution) ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นแต่ละประเภทซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นในแต่ละประเภทโดยทั่วไปจะมีกระบวนการงบประมาณที่คล้ายคลึงกัน

(3) รูปแบบของการใช้จ่าย หมายถึง การพิจารณาถึงลักษณะของการใช้จ่ายของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละประเภทตามบทบัญญัติของกฎหมาย

สรุปได้ว่า การบริหารการคลัง (financial administration) โดยทั่วไปมีความหมายครอบคลุมเรื่องที่เกี่ยวข้องกับรายได้ การกำหนดรายจ่าย การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อวัสดุ การว่าจ้าง การบัญชี และการตรวจบัญชี

2. แนวคิดเกี่ยวกับดุลการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สมชัย สัจจงพงษ์ และคณะ (2545 : 4-1) กล่าวว่า ในบทบัญญัติของกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือของรัฐบาล ไม่ได้กำหนดนิยามของ “ดุลการคลัง” เอาไว้ แต่จากการศึกษารายงานการรับจ่ายเงินและงบแสดงฐานะการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย พอสรุปได้ว่า ดุลการคลัง คือผลต่างระหว่างรายรับและรายจ่ายจริงตามงบประมาณ

ดุลการคลังของรัฐบาล หรือ ฐานะการคลัง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะประกอบด้วยรายการต่าง ๆ ซึ่งจัดรวมไว้ด้วยกันทั้งส่วนที่เป็นรายรับ - รายจ่ายของเงินในและนอกงบประมาณ และแยกรายการชดเชยการขาดดุลไว้ต่างหากเพื่อที่จะแสดงถึงดุลการคลังที่แท้จริง ซึ่งควรมีการจัดรูปแบบฐานะการคลังที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดของประเทศ (สมชัย สัจจงพงษ์, 2544 : 81)

2.1 กรอบวินัยด้านดุลการคลัง และนโยบายเกี่ยวกับดุลการคลังของรัฐบาลท้องถิ่น

2.1.1 วินัยการคลังด้านดุลการคลัง

สมชัย สัจจงพงษ์ (2545 : 5-4) กล่าวว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรรักษาวินัยด้านดุลการคลัง โดยควรยึดหลักการมีดุลการคลังเกินดุลหรือสมดุลเบื้องต้น แต่เมื่อมีการกระจายอำนาจทางการคลังเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทภารกิจในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น ซึ่งหมายถึงความจำเป็นในการใช้จ่ายจะมีสูงขึ้นตามไปด้วย และอาจเกินความสามารถในการหารายได้ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะมีผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีดุลการคลังขาดดุลได้

การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีดุลการคลังขาดดุล โดยพิจารณาจากปัจจัยทางด้านรายได้และรายจ่ายของท้องถิ่น โดยในส่วนของรายจ่าย จะมีการแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ รายจ่ายลงทุน (capital expenditure) ซึ่งถือว่าเป็นรายจ่ายที่ก่อให้เกิดผลผลิตโดยตรง (productive expenditure) รายจ่ายประเภทนี้จะก่อให้เกิดสินทรัพย์ (capital stock) และความสามารถในการขยายการผลิตเพิ่มขึ้นในอนาคต ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นดีขึ้น เช่น รายจ่ายในโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ การสร้างถนน การสร้างระบบชลประทาน เป็นต้น และรายจ่ายประจำ (current expenditure) ซึ่งเป็นรายจ่ายที่ไม่ก่อให้เกิดผลผลิตโดยตรง (unproductive expenditure) รายจ่ายประเภทนี้ส่วนใหญ่จะมีลักษณะเป็นรายจ่ายเพื่อการบริโภค เช่น รายจ่ายที่เกี่ยวกับการบริหารงาน เป็นต้น การขาดดุลการคลังควรจะเกิดจากการใช้จ่ายเพื่อการลงทุนเท่านั้น

2.1.2 นโยบายดุลการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

นโยบายดุลการคลังของรัฐบาลท้องถิ่นจะเป็นเครื่องแสดงถึงขอบเขตการกระจายอำนาจการคลัง และสะท้อนถึงอำนาจอิสระที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับ ทั้งนี้ การกำหนดนโยบายดุลการคลังจะต้องพิจารณาจากองค์ประกอบทั้งในด้านรายรับ รายจ่าย และดุลการคลัง (สมชัย สัจจงพงษ์, 2544 : 83)

ในการดำเนินนโยบายการคลัง เพื่อรักษาเสถียรภาพของเศรษฐกิจ แต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินนโยบายการคลังให้เหมาะสมต่อสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งนี้ การกำหนดนโยบายดุลการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งจะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1) ศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการกิจกรรมที่มีอยู่ และรวมถึงภารกิจที่ถ่ายโอนจากรัฐบาลไปผู้ท้องถิ่นตามแนวทางของการกระจายอำนาจการคลัง

2) ขนาดหรือปริมาณของรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งขึ้นอยู่กับจำนวนและขนาดของธุรกรรมทางเศรษฐกิจที่มีอยู่ ซึ่งจะเป็นฐานของรายได้และการจัดสรรรายได้จากรัฐบาลให้เพิ่มขึ้นไม่ว่าจะเป็นภาษีอากร เงินอุดหนุน และรายได้อื่น ๆ ให้แก่ท้องถิ่น

3) ความสามารถในการบริหารทรัพย์สิน และหนี้สิน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการบริหารการเงินอุดหนุนหรือขาดดุลการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สรุปได้ว่า คุณภาพการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาจากรายได้และรายจ่าย จะเป็นตัวกำหนดดุลการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่าจะจะเป็นแบบขาดดุล สมดุล หรือ เกินดุล ซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจาก

1) การขาดดุลการคลัง คือ การที่รัฐบาลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานมากกว่ารายได้จากการดำเนินงาน หรือมีรายได้จากการดำเนินงานไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

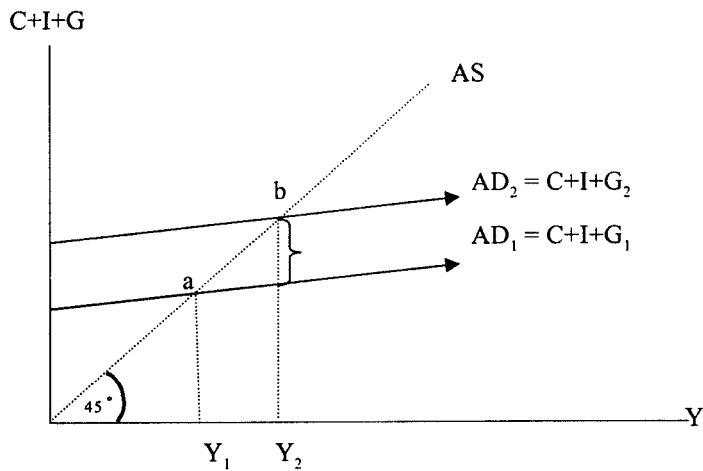
2) การเกินดุลการคลัง คือ การที่รัฐบาลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานน้อยกว่ารายได้จากการดำเนินงาน หรือรัฐบาลมีรายได้จากการดำเนินงานมากกว่าค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

3. ทฤษฎีการใช้จ่ายของรัฐบาล

ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวกับการใช้จ่ายภาครัฐบาลและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมีอยู่หลายทฤษฎี ตามแนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์สำนักต่าง ๆ เช่น เคนส์ โซโล มัสเกรฟและ รอสโทว วากเนอร์ เป็นต้น ซึ่งทฤษฎีการใช้จ่ายภาครัฐบาลตามแนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์ดังกล่าวเป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานี้ คือ

3.1 ทฤษฎีการใช้จ่ายของ Keynes

แนวคิดของ Keynes (อ้างใน ศรีเพ็ญ นราศรีสกุล, 2540 : 8) ให้ความสำคัญกับ ภาครัฐบาลในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ โดยใช้มาตรการทางด้านนโยบายการคลังโดยผ่านเครื่องมือ ด้านรายรับและรายจ่าย เฉพาะการใช้นโยบายการคลังด้านรายจ่ายมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นระบบ เศรษฐกิจ เนื่องจากการใช้จ่ายของภาครัฐบาลเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายมวลรวม (Aggregate Demand : AD) หากมีการเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายภาครัฐบาลจะส่งผลถึงการเปลี่ยนแปลงรายได้ ประชาชาติด้วย จากภาพที่ 2.2 เดิมภาครัฐบาลใช้จ่าย G_1 เส้น Aggregate Demand : AD คือ AD_1 ตัด กับเส้น Aggregate Supply : AS ที่จุด a รายได้ประชาชาติจะเท่ากับ Y_1 ถ้าภาครัฐบาลเพิ่มการใช้จ่าย จากเดิม G_1 เป็น G_2 จะมีผลให้เส้น AD_1 เปลี่ยนเป็น AD_2 ตัดกับเส้น AS ที่จุด b รายได้ประชาชาติ เพิ่มขึ้นเป็น Y_2 แสดงว่าการเพิ่มการใช้จ่ายของภาครัฐบาลจะส่งผลให้รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้น ซึ่ง หมายถึงอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นด้วย

ภาพที่ 2.2 การเพิ่มขึ้นของรายได้ประชาชาติที่เกิดจากการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐบาล

แบบจำลองอย่างง่ายของเคนส์ ในกรณีระบบเศรษฐกิจปิดมีภาครัฐบาล คือ

$$AD = Y = C+I+G \quad \dots\dots\dots(1)$$

$$C = C_a + bY \quad \dots\dots\dots(2)$$

$$I = I_a + iY \quad \dots\dots\dots(3)$$

โดยที่ Y = รายได้ประชาชาติ

C = การบริโภค

I = การลงทุน

G = การใช้จ่ายภาครัฐบาล

b = MPC (Marginal Propensity Consumption)

i = MPI (Marginal Propensity Investment)

จากสมการที่ (1) หากรัฐบาลเพิ่มการใช้จ่ายจะมีผลให้รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้น และจากสมการ (2) และ (3) การเพิ่มขึ้นของรายได้ประชาชาติจะมีผลให้การบริโภคและการลงทุนเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น ซึ่งในที่สุดจะส่งผลให้รายได้ประชาชาติเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นผ่านการทำงานของตัวทวี

โดยถ้ากำหนดให้ g = ค่าตัวทวีการใช้จ่ายภาครัฐบาล

$$\Delta Y = g \cdot \Delta G \quad \dots\dots\dots(4)$$

จากสมการที่ (4) จึงสรุปได้ว่า ถ้าภาครัฐบาลใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจะมีผลต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้ประชาชาติ (ΔY)

3.2 ทฤษฎีการใช้จ่ายภาครัฐบาลของ Musgrave

มัสเกรฟ และ รอสโทว (Musgrave and Rostow in Brown and Jackson 1993, 121 อ้างใน อัสนี หงส์ทอง, 2546 : 15) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการใช้จ่ายภาครัฐบาล โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

3.2.1 ระยะเริ่มต้นของการพัฒนาเศรษฐกิจ การลงทุนภาครัฐบาลจะอยู่ในอัตราสูง เมื่อเทียบกับอัตราส่วนการลงทุนทั้งหมดของระบบเศรษฐกิจ โดยรัฐมุ่งเน้นการลงทุนในด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ ระบบสื่อสาร การสร้างถนน การสาธารณสุข กฎหมาย และการลงทุน ซึ่งรวมถึงการลงทุนในทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งการลงทุนเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจ ในการเร่งพัฒนาเศรษฐกิจจากขั้นแรกไปสู่ขั้นกลางของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

3.2.2 ระยะกลางของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การลงทุนของรัฐบาลให้ความสำคัญกับการลงทุน เน้นการผลิตสินค้าประเภททุน ขณะเดียวกันการลงทุนด้านสินค้าประเภททุนจะช่วยสนับสนุนให้การลงทุนของภาคเอกชนสูงขึ้นตามไปด้วย

3.2.3 **ระยะสุดท้ายของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ** เมื่อระบบเศรษฐกิจเข้าสู่การพัฒนาเต็มที่แล้ว รัฐบาลจะเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายในด้านปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ มาเป็นการใช้จ่ายทางด้านสังคม เช่น การศึกษา การสาธารณสุข และการบริการสวัสดิการต่าง ๆ เพิ่มขึ้น แทน ส่วนในด้านการบริโภคของภาคภูมิตานั้น ยังใช้จ่ายเพื่อการรักษาระดับรายได้และกระจายสวัสดิการสังคมให้มากขึ้น โดยการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับรายจ่ายรวมของภาคภูมิตและผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เมื่อการพัฒนาผ่านพ้นไปแล้ว การลงทุนทั้งหมดต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นแต่สัดส่วนการลงทุนของภาคภูมิตต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศจะลดลง

3.3 ทฤษฎีการใช้จ่ายของ Wagner

Wagner (อ้างใน อัสนี หงส์ทอง, 2546 : 15-16) กล่าวว่า ในระบบเศรษฐกิจแบบผสม การแบ่งสรรทรัพยากรระหว่างภาคภูมิตและภาคเอกชน (product mix) จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญในการกำหนดการใช้จ่ายของรัฐบาล ว่ามีผลกระทบต่อกิจกรรมด้านเศรษฐกิจมากน้อยเพียงไร ถ้าในระบบเศรษฐกิจที่รัฐมีกิจกรรมด้านเศรษฐกิจมาก การใช้จ่ายของรัฐก็จะมีบทบาทในระบบเศรษฐกิจมากขึ้นด้วย การขยายขอบเขตกิจกรรมด้านเศรษฐกิจของรัฐ (expending scale of state activity) นั้น Adolph Wagner นักเศรษฐศาสตร์ชาวเยอรมัน ได้กล่าวถึง “กฎการเพิ่มขึ้นของปริมาณการใช้จ่ายของรัฐบาล” (law of rising public expenditures) หรือที่เรียกกันว่า “Wagner’s Law” โดย Adolph Wagner ได้แบ่งการใช้จ่ายของรัฐบาลออกเป็น 4 หมวดใหญ่ ๆ คือ การป้องกันประเทศ การบริหารงานทั่วไป การเศรษฐกิจ และการศึกษา ซึ่งหมวดการใช้จ่ายเหล่านี้จะเพิ่มขึ้นตามผลิตภัณฑ์ประชาชาติที่เพิ่มขึ้น นั่นคือตัวที่กำหนดการใช้จ่ายของรัฐบาลก็คือ ผลิตภัณฑ์ประชาชาตินั่นเอง ที่เป็นเช่นนี้ Adolph Wagner ให้เหตุผลว่า เมื่อกิจกรรมต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดรายได้ในประเทศขยายตัวหน้าที่ทางด้านการบริหารการป้องกันประเทศของรัฐบาลย่อมขยายตัวตามไปด้วย และหากประชาชนมีรายได้สูง รายจ่ายทางด้านการสวัสดิการของรัฐบาลที่จ่ายให้กับประชาชนย่อมต้องเพิ่มตามไปด้วย ทั้งนี้เพราะรัฐต้องมีหน้าที่ในการผลิตสินค้าสังคม (social goods) การกระจายความเป็นธรรม (redistribution) การใช้จ่ายในรูปแบบเงินโอน (transfer payments) และการประกันสังคม (social securities) ฯลฯ เหล่านี้จะต้องเพิ่มมากขึ้นด้วย

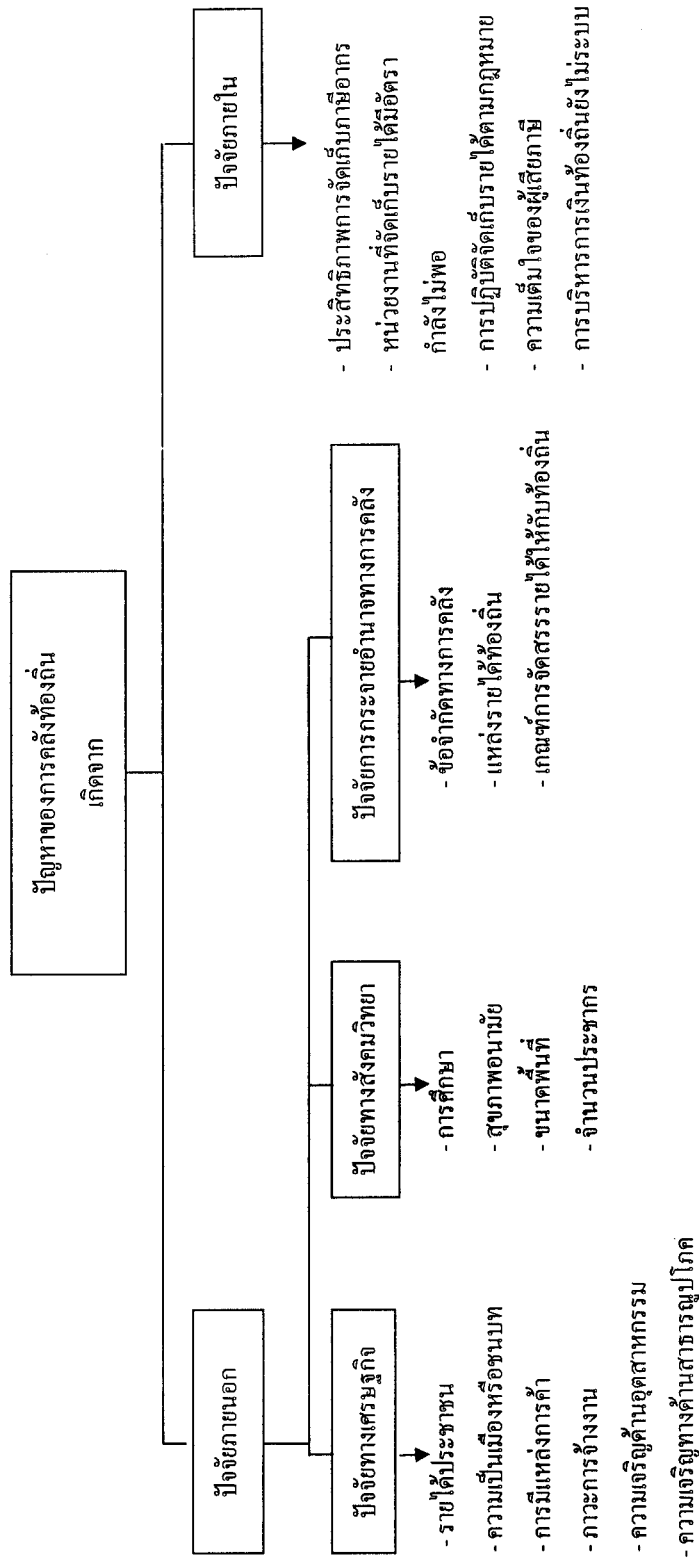
4. แนวคิดเกี่ยวกับปัญหาทางการคลังท้องถิ่น

ปัญหาที่สำคัญของหน่วยการปกครองท้องถิ่น ซึ่งเกิดจาก 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอกได้แก่ ปัจจัยเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยการกระจายอำนาจทางการคลังให้แก่หน่วยการปกครองท้องถิ่น สำหรับปัจจัยภายใน ได้แก่ ปัจจัยในการบริหารของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ดังภาพที่ 2.3 (เสน่ห์, 2530 อ้างใน มยุลา ไชยคำบัง, 2544 : 31 - 36)

4.1 ปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายนอก

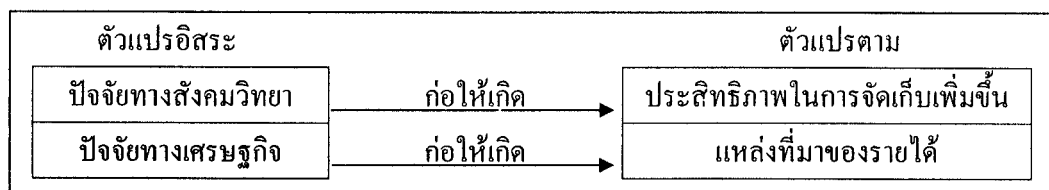
4.1.1 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ (*Economic Factor*) หมายถึง ความเจริญและการพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่นนั้น ๆ โดยพิจารณารายได้ของประชาชนในท้องถิ่น ลักษณะของความ เป็นเมืองหรือชนบท โดยพิจารณาจากแหล่งการค้า ตลาด การพาณิชย์ ภาวะการจ้างงานในท้องถิ่น นั้น ๆ ด้วย

4.1.2 ปัจจัยทางสังคมวิทยา (*Sociology Factor*) หมายถึง การศึกษา สุขภาพ อนามัย ขนาดพื้นที่ จำนวนประชากร และความรับผิดชอบของประชาชนต่อส่วนรวมในการเสีย ภาษีอากรให้แก่รัฐบาลกลางหรือหน่วยการปกครองท้องถิ่น ถ้าประชาชนในท้องถิ่นมีความ รับผิดชอบและมีความสามารถในการจ่ายภาษีอากรให้แก่ท้องถิ่นได้แล้ว จะทำให้รายได้ของ ท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

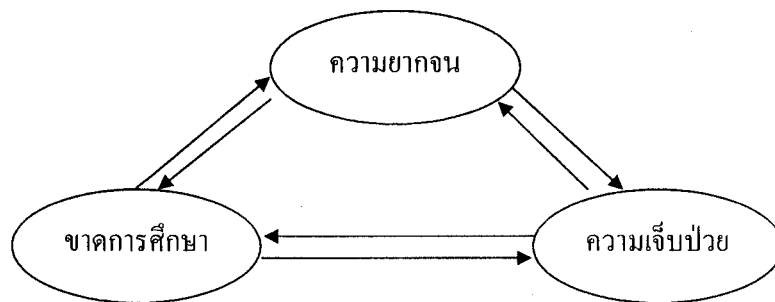
ภาพที่ 2.3 ที่มาของปัญหาการคลังท้องถิ่น

ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดแหล่งรายได้ของท้องถิ่น ซึ่งมีได้หมายถึงการเพิ่มภาษีแต่เพียงอย่างเดียว แต่รวมไปถึงการเพิ่มแหล่งรายได้มากขึ้นกว่าเดิมด้วย โดยพิจารณาถึงความเจริญทางด้านเศรษฐกิจในท้องถิ่นเป็นเงื่อนไขสำคัญ เช่น ความเจริญทางด้านอุตสาหกรรม ความเจริญทางการคมนาคมขนส่ง การพาณิชย์ และการสาธารณสุขไปภาคพื้นฐาน ได้แก่ ไฟฟ้า ประปา เป็นต้น ซึ่งเมื่อท้องถิ่นใดมีความเจริญทางด้านอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม มากขึ้น โอกาสในการที่จะเพิ่มแหล่งที่มาของรายได้มากขึ้น และถ้าท้องถิ่นมีความสามารถในการจัดเก็บที่ดีพอจะทำให้ประสิทธิภาพในการบริหารงานการคลังท้องถิ่นเพิ่มขึ้น ดังภาพที่ 2.4

ภาพที่ 2.4 ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการบริหารการคลังท้องถิ่น

จากการศึกษาถึงการคลังท้องถิ่นในประเทศไทย (แสนห้ จุ้ยโต, 2529 : 726) ปัญหาที่สำคัญได้แก่ หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีรายได้น้อย ซึ่งมีสาเหตุจากประชาชนมีรายได้น้อย ซึ่งจะวิเคราะห์ตามโครงสร้างระบบสังคมไทยในสังคมชนบทแล้วจะเห็นว่ามีความสำคัญดังภาพที่ 2.5

ภาพที่ 2.5 แสดงถึงวงจรปัญหาที่สำคัญของชาวชนบท

จากภาพที่ 2.5 จะเห็นว่าชาวชนบทมักจะมีความยากจน ขาดการศึกษา และมีความเจ็บป่วยอยู่เสมอถ้าไม่สามารถที่จะแก้ไขวงจรดังกล่าวได้ โอกาสที่ท้องถิ่นจะมีรายได้เพิ่มขึ้นเป็นไปได้ยาก เพราะเมื่อประชาชนมีรายได้ไม่ดีแล้ว การที่จะมีจิตสำนึกในการที่จะเสียภาษีให้ท้องถิ่นจึงเป็นไปได้น้อย (เป็นผลทำให้เกิดปัจจัยทางสังคมวิทยา)

4.1.3 ปัจจัยการกระจายอำนาจทางการคลังให้แก่หน่วยการปกครองท้องถิ่น

การปกครองของไทยปัจจุบัน ต้องยอมรับว่าท้องถิ่น ไม่มีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเองทุกอย่าง ซึ่งนโยบายบางอย่างกำหนดมาจากส่วนกลาง อย่างไรก็ตามเมื่อท้องถิ่นมีฐานะทางการคลังดีขึ้น จะทำให้การบริหารงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่นบรรลุเป้าหมายการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง อย่างไรก็ตามการกระจายอำนาจทางการคลังให้แก่ท้องถิ่นก็ถือได้ว่ามีส่วนในการที่จะทำให้ท้องถิ่นบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด ซึ่งปัญหาการกระจายอำนาจทางการคลังที่สำคัญมี 4 ประการดังนี้

1) ข้อจำกัดทางด้านกรคลังของหน่วยการปกครองท้องถิ่น อันได้แก่รัฐบาลกลาง เป็นผู้รวมอำนาจทางการคลังและการบริหารเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ท้องถิ่นมีรายได้ไม่เพียงพอที่จะพัฒนาท้องถิ่นของตนเองตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยการปกครองท้องถิ่น นั้น ๆ

2) แหล่งรายได้ท้องถิ่น ส่วนใหญ่กฎหมายภาษีอากรและค่าธรรมเนียมท้องถิ่นมีผลบังคับใช้เป็นเวลานาน โดยไม่ได้มีการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

3) เกณฑ์การจัดสรรรายได้ จะเห็นว่าโครงสร้างภาษีอากรท้องถิ่นที่รัฐบาลเก็บเพิ่มให้ท้องถิ่นหรือรายได้ที่รัฐบาลแบ่งให้ท้องถิ่น อันได้แก่ ภาษีการค้า ภาษีการพนัน ภาษีสุรา และเครื่องดื่ม อากรมหรสพ ภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน ภาษีปูนซีเมนต์ ภาษียรถยนต์และล้อเลื่อน และภาษีข้าวส่งออกนั้น เมื่อรัฐบาลเก็บให้ท้องถิ่นแล้วก็หักค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บบางส่วนตามอัตราที่กฎหมายกำหนด ส่วนที่เหลือจะนำส่งเข้าบัญชีฝากของกระทรวงมหาดไทยแต่ละประเภทภาษีผ่านกรมบัญชีกลาง และกระทรวงมหาดไทยจะทำหน้าที่จัดสรรรายได้แต่ละประเภทตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายของภาษีกำหนดไว้ เช่น ภาษีการค้า มีหลักเกณฑ์ให้จัดสรรตามสัดส่วนรายได้ภาษีการค้า เมื่อปี 2503 ที่แต่ละท้องถิ่นเคยได้รับ เป็นต้น ซึ่งเกณฑ์จัดสรรตามกฎหมายฉบับต่าง ๆ นั้น ได้ใช้มาเป็นเวลานานมาก ทำให้หลักเกณฑ์ไม่เหมาะสมและไม่เป็นธรรมกับท้องถิ่น

4) หลักเกณฑ์การให้เงินอุดหนุน นอกจากรายได้ประจำจากภาษีอากรค่าธรรมเนียม ทรัพย์สินและรายได้เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ แล้ว ท้องถิ่นจะได้รับรายได้พิเศษจากรัฐบาลใน

รูปเงินอุดหนุน ได้แก่ เงินอุดหนุนทั่วไป เงินอุดหนุนเฉพาะกิจและเงินอุดหนุนพิเศษ ซึ่งแต่ละประเภทเงินอุดหนุนจะมีหลักเกณฑ์และวัตถุประสงค์เฉพาะ เช่น เงินอุดหนุนทั่วไป กรมการปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับสำนักงานงบประมาณ จะพิจารณาเงินอุดหนุนประเภทนี้เพื่อช่วยพยุงฐานะหน่วยการคลังท้องถิ่น และตั้งงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนไว้ในกรมการปกครอง แผนงานพัฒนาการปกครองท้องถิ่น ซึ่งเมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์ของเงินอุดหนุนประเภทต่าง ๆ แล้วพบว่า เป็นหลักเกณฑ์ที่ไม่เอื้ออำนวยที่จะกระตุ้นให้ท้องถิ่นพยายามช่วยตนเองด้านการคลัง แต่ทำให้ท้องถิ่นมีความยินยอมที่จะปฏิบัติตามนโยบายและเงื่อนไขของรัฐบาล

4.2 ปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายใน

4.2.1 *ประสิทธิภาพการจัดเก็บ* ท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังคงปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับต่าง ๆ อยู่ ณ สำนักงาน ไม่ได้มีเครื่องมือหรือมาตรการที่จะติดตามจัดเก็บให้ครบถ้วนถูกต้อง การปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บภาษีอากรติดตามและประเมินผล ทำให้รายได้ที่เก็บได้ในแต่ละปีมีอัตราการเพิ่มน้อยมาก นอกจากขาดเครื่องมือที่จะช่วยในการติดตามรายได้แล้ว เจ้าพนักงานที่รับผิดชอบในการจัดเก็บรายได้อีกขาดความรู้และความเข้าใจกฎหมายระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวกับภาษีอากร และค่าธรรมเนียมแต่ละประเภทอีกทั้งขาดแหล่งข้อมูลที่จะค้นคว้าหาความรู้ ทำให้การปฏิบัติจัดเก็บรายได้มีลักษณะกระทำตามความเคยชินที่ปฏิบัติกันมา

4.2.2 *หน่วยงานที่จัดเก็บรายได้มีอัตรากำลังไม่พอ* จำนวนเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้มีไม่มากพอที่จะติดตามจัดเก็บในท้องที่ของตนให้ครบถ้วน ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการจัดเก็บเป็นสัดส่วนที่ต่ำมาก

4.2.3 *การปฏิบัติจัดเก็บรายได้ตามกฎหมาย* มีภาษีอากรและค่าธรรมเนียมบางประเภทที่กฎหมายให้อำนาจท้องถิ่นในการออกเทศบัญญัติ ข้อบังคับ หรือข้อบัญญัติ ในการจัดเก็บรายได้ไว้เป็นจำนวนเงินระดับหนึ่ง แต่ปรากฏว่ามีบางท้องถิ่นที่ยังคงเพิกเฉยการจัดเก็บรายได้ประเภทนั้น ๆ หรือถ้าจัดเก็บก็เลือกเก็บในอัตราและจำนวนภาษีและค่าธรรมเนียมที่ต่ำ ไม่คุ้มแม้เพียงค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ

4.2.4 *ความเต็มใจของผู้เสียภาษี* ประชาชนในท้องถิ่นยังขาดความเข้าใจในหลักการของการจัดเก็บภาษีค่าธรรมเนียมและรายได้อื่น ๆ นอกจากนั้นยังขาดความเข้าใจในกฎหมายท้องถิ่นและไม่เข้าใจว่าตนมีหน้าที่ที่จะต้องเสียภาษีเมื่อไร อย่างไร ที่ไหน เพื่ออะไร เป็นจำนวนเท่าใดทำให้ความเต็มใจในการเสียภาษีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ของประชาชนในท้องถิ่นแต่ละรูปแบบอยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำ

4.2.5 การบริหารการเงิน ท้องถิ่นยังไม่มีระบบบริหารการเงินของแต่ละท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การกู้เงินในระยะต้นปีงบประมาณเพื่อใช้จ่ายในระหว่างที่เงินภาษีอากรยังไม่ถึงระยะเวลาจัดเก็บ การชำระหนี้ระยะสั้นเมื่อมีเงินสดคงเหลือเกินความจำเป็น และการนำเงินฝากธนาคารเพื่อการลงทุนในโครงการที่ให้ผลตอบแทนมากกว่า

5. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษารายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลากับความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจท้องถิ่น ผู้ศึกษาได้ทบทวนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

จริยา เจริญวัฒนะ (2523) การศึกษาเรื่องการวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีรายได้ศึกษาเฉพาะกรณีของประเทศไทย โดยใช้วิธีการศึกษา 2 วิธี คือ วิธีการวิเคราะห์การถดถอยและวิธีภาษีแทน ซึ่งได้แบบจำลองมาจากวิธีการศึกษาของ Bahi โดยใช้ข้อมูลภาคตัดขวางของจังหวัดต่างๆ ของประเทศไทยในปี 2524 ได้ทำการแยกศึกษาภาษีเงินได้เป็นรายชนิด คือภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีเงินได้รวม จากการวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีเงินได้ โดยการวิเคราะห์ถดถอยนั้น ผลการศึกษาพบว่าจังหวัดที่มีระดับการพัฒนาเศรษฐกิจสูง เช่น กรุงเทพฯ นนทบุรี สมุทรปราการ ชลบุรี เชียงใหม่ ขอนแก่น สงขลา ภูเก็ต เป็นต้น เป็นจังหวัดที่มีความสามารถในการเสียภาษีอยู่ในอันดับค่อนข้างสูง ส่วนจังหวัดที่มีระดับการพัฒนาเศรษฐกิจต่ำ จะมีความสามารถในการเสียภาษีอยู่ในอันดับค่อนข้างต่ำ เช่น แม่ฮ่องสอน ปทุมธานี อ่างทอง ชัยนาท สกลนคร เป็นต้น แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าจังหวัดที่มีความสามารถในการเสียภาษีสูงจะมีความพยายามในการจัดเก็บภาษีสูงด้วย เช่น กรุงเทพฯ เชียงใหม่ ภูเก็ต เป็นต้น ส่วนการจัดเก็บภาษีโดยวิธีระบบภาษีแทนนั้น ผลการศึกษาพบว่าจังหวัดที่มีความพยายามในการจัดเก็บภาษีสูงได้แก่ กรุงเทพฯ นนทบุรี สมุทรปราการ เชียงใหม่ สงขลา จังหวัดที่มีความพยายามในการเก็บภาษีต่ำคือ สตูล เลย

จรัส สุวรรณมาลา (2525) ศึกษาการวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีของหน่วยการปกครองท้องถิ่นในจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด สุขาภิบาล เทศบาล และหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ คือ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา โดยถือว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่นทุกรูปแบบในจังหวัดหนึ่ง ๆ เป็นหนึ่งหน่วย ศึกษาเฉพาะภาษีที่ท้องถิ่นจัดเก็บเองได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้ายและอากรฆ่าสัตว์ เท่านั้น ในการศึกษาได้

นำวิธีการศึกษาของ บาหลี (Bahli 1971) มาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการวิจัย โดยนำวิธีการวิเคราะห์การถดถอย และวิธีการระบบภาษีแทน มาใช้ประเมินค่าความสามารถในการเสียภาษี และวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีของหน่วยการปกครองท้องถิ่นในจังหวัดต่าง ๆ โดยคำนวณดัชนีความพยายามในการจัดเก็บภาษี จากรายได้ภาษีที่จัดเก็บได้จริงหารด้วยรายได้ภาษีที่ควรจะต้องจัดเก็บได้ภายใต้สภาพทางเศรษฐกิจสังคมที่เป็นอยู่ ณ เวลาหนึ่งของท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นในหลายจังหวัดที่ใช้ความพยายามในการจัดเก็บภาษีต่ำกว่าระดับปานกลาง

จรัส สุวรรณมาลา (2529) ศึกษาความสามารถในการพึ่งตัวเองในทางการคลังของเทศบาล จากเทศบาล 33 แห่งทั่วประเทศในปี 2527 โดยศึกษาความสัมพันธ์ของรายได้รวมและภาษีแต่ละชนิดกับปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมอื่น ได้แก่ จำนวนสถานประกอบการค้าและอุตสาหกรรมในเขตเทศบาล จำนวนประชากร ระดับความหนาแน่นของประชากร และพื้นที่ของเทศบาล ใช้วิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (multiple regression) จากข้อมูลภาคตัดขวาง (cross section data) ผลการศึกษาพบว่า รายได้จากภาษีที่รัฐบาลเก็บแล้วจัดสรรให้กับเทศบาล และภาษีที่รัฐบาลจัดเก็บให้เทศบาลทั้งจำนวน ขึ้นอยู่กับสภาพเศรษฐกิจสังคมของเทศบาลแต่ละแห่ง รายได้จากภาษีที่เทศบาลจัดเก็บเอง เทศบาลที่มีจำนวนประชากรมากกลับมีแนวโน้มที่จะเก็บภาษีประเภทนี้ได้น้อย เทศบาลที่มีรายได้จากภาษีรวมในระดับสูงส่วนใหญ่เป็นเทศบาลที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจสูง มีประชากรจำนวนมากและอยู่กันอย่างหนาแน่น แต่เทศบาลที่มีพื้นที่กว้างกลับมีแนวโน้มที่จะมีรายได้จากภาษีรวมในสัดส่วนที่ต่ำกว่าเทศบาลที่มีพื้นที่ไม่ใหญ่โตนัก รายได้จากเงินอุดหนุน เทศบาลที่มีพื้นที่กว้างใหญ่ มีจำนวนประชากรมาก และมีรายได้รายจ่ายสูง จะมีรายได้จากเงินอุดหนุนสูงตามไปด้วย รายได้รวมของเทศบาลมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับแหล่งรายได้ภาษีต่าง ๆ ของเทศบาล

อโณทัย เชื้อบุญมี (2535) ศึกษารายได้และรายจ่ายของกรุงเทพมหานครกับการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น การศึกษาใช้ข้อมูลทุติยภูมิรายได้และรายจ่ายของกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2521 – 2532 และใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอย ผลการศึกษาปรากฏว่ารายรับรวมสูงกว่ารายจ่าย และการใช้จ่ายของกรุงเทพมหานครขึ้นอยู่กับรายรับของกรุงเทพมหานครในปีที่ผ่านมา ส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของกรุงเทพมหานคร จำนวนประชากรและระดับราคาสินค้าไม่มีอิทธิพลต่องบประมาณใช้จ่ายของกรุงเทพมหานคร

ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ (2536) ศึกษาสภาพเศรษฐกิจการคลังของเทศบาลเมืองพิษณุโลก ทั้งด้านรายรับและรายจ่าย รวมทั้งความต้องการและทัศนคติของราษฎรผู้อยู่ในเขตเทศบาลต่อ บริการสาธารณะที่ได้รับ วิธีการศึกษาอาศัยทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ได้แก่ การคลังท้องถิ่น เป็นแนวทาง ในการวิเคราะห์ ใช้ข้อมูล 2 ส่วน ส่วนที่หนึ่งเป็นหน่วยงานต่าง ๆ จัดเก็บ เพื่อทราบความ เปลี่ยนแปลงของการพัฒนาในอดีต ตลอดจนอนุมานหาแนวโน้มในอนาคต ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลจาก การสำรวจโดยการสุ่มตัวอย่างจากผู้อยู่อาศัยในเขตเทศบาล ตลอดจนสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อทราบปัญหาและระดับความพอใจของผู้อยู่อาศัย ผลการศึกษา พบว่าเทศบาลกำหนดค่าบริการ ต่ำเกินไป มีข้อจำกัดด้านการลงทุน รายได้ที่จัดเก็บมีน้อย ต้องอาศัยเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลาง ในสัดส่วนที่สูงเนื่องจากระบบการคลังตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีลักษณะรวมศูนย์ รายได้หลาย ประเภทไม่ได้จัดสรรให้รัฐบาลท้องถิ่น เช่น ภาษีรายได้ ภาษีศุลกากร ภาษีสรรพสามิต ซึ่งเงินรายได้ เหล่านี้ที่จัดเก็บจากทุกท้องถิ่นทั่วประเทศถูกส่งเข้ากระทรวงการคลังแล้วจึงนำมาจัดสรรให้กับส่วน ราชการในรูปของงบประมาณรายจ่าย และรัฐบาลท้องถิ่นในรูปของเงินอุดหนุน โดยผ่าน กระบวนการการงบประมาณ จึงควรมีการทบทวนระบบการแบ่งสรรรายได้ (revenue sharing) ให้ เหมาะสมและชัดเจน

ศิวลาภ ลิทธิธรรม (2539) ศึกษางบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลที่มีต่อความ เจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 ถึงฉบับที่ 7 หรือในช่วงระยะ พ.ศ. 2520 – 2537 โดยพิจารณาการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายในช่วง ดังกล่าวว่ามีความสอดคล้องกับนโยบายทางเศรษฐกิจและภาวะเศรษฐกิจในขณะนั้นเพียงใด ผลจาก การศึกษาพบว่า งบประมาณรายจ่ายของรัฐส่วนใหญ่สอดคล้องกับแผนพัฒนาที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังวิเคราะห์บทบาทของงบประมาณรายจ่ายของรัฐบาลที่มีต่อความเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจ โดยแบ่งงบประมาณรายจ่ายออกเป็น 3 ด้าน คือ งบประมาณด้านเศรษฐกิจ งบประมาณ ด้านการบริหารชุมชนและสังคม งบประมาณด้านการบริหารทั่วไป ผลการศึกษาพบว่า อัตราการ ขยายตัวของงบประมาณรายจ่ายด้านเศรษฐกิจและด้านการบริหารชุมชนและสังคม มีความสัมพันธ์ใน ทางบวกกับอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ในขณะที่อัตราการขยายตัวของงบประมาณรายจ่ายด้าน การบริหารทั่วไปมีความสัมพันธ์ในทางลบกับอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เนื่องจาก งบประมาณรายจ่ายของรัฐด้านการบริหารงานทั่วไปเป็นการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของรัฐบาล ถือเป็น รายจ่ายที่มิได้เพิ่มพูนประสิทธิภาพการผลิตโดยตรง เช่น การรักษาความสงบภายใน การใช้จ่าย เกี่ยวกับการบริหารงานของรัฐบาลในระดับต่าง ๆ เป็นต้น

นวรรตน์ นิลดับแก้ว (2540) ได้ศึกษารายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราชกับความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจท้องถิ่น เพื่อศึกษาลักษณะการกำหนดงบประมาณรายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และผลการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 – 2537 วิเคราะห์การถดถอยจากการศึกษาพบว่า รายได้หลักมาจากภาษีอากรและเงินอุดหนุน ในส่วนของรายจ่ายพบว่าปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับรายจ่ายเพื่อการลงทุนมากขึ้น ผลจากสมการสรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงของรายจ่ายเพื่อการลงทุนและรายจ่ายพิเศษร้อยละ 1 จะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 0.2216 และ 0.0812 ในทิศทางเดียวกันตามลำดับ ส่วนรายจ่ายประจำไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในการอธิบายความสัมพันธ์ดังกล่าว ดังนั้นจึงเสนอแนะว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรเพิ่มสัดส่วนของรายจ่ายเพื่อการลงทุนและรายจ่ายพิเศษเพื่อให้มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงขึ้นซึ่งจะส่งผลให้สามารถจัดเก็บรายได้ได้มากขึ้นในระยะต่อไป

วรทิพย์ มีมาก (2545) ศึกษากระบวนการคลังของการปกครองท้องถิ่นไทยศึกษาเฉพาะกรณีเงินอุดหนุน เพื่อวิเคราะห์การพึ่งพาตนเองทางการคลังของท้องถิ่น ประเภทของเงินอุดหนุน โดยใช้การวิจัยแบบสำรวจ พบว่า 1) ท้องถิ่นยังไม่สามารถพึ่งตนเองทางการคลังได้ 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพึ่งพาตนเองทางการคลังของท้องถิ่นเป็นอย่างมากได้แก่ ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางการเมือง ความสามารถของท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง และการช่วยเหลือจากรัฐบาล 3) เงินอุดหนุนจากส่วนกลางยังมีความจำเป็นต่อการพัฒนาท้องถิ่น 4) กิจกรรมที่รัฐบาลควรจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่ท้องถิ่น คือ การศึกษา การส่งเสริมอาชีพ การสาธารณสุข ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การสาธารณสุขโลก และการพัฒนาผู้ด้อยโอกาสตามลำดับ 5) วิธีการที่ท้องถิ่นเลือกใช้เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินอุดหนุนนั้น ท้องถิ่นจะนิยมเลือกเสนอโครงการขอเงินอุดหนุนให้สอดคล้องกับความต้องการของส่วนกลางมากที่สุด 6) ความต้องการของนักการเมืองท้องถิ่นเป็นหลักเกณฑ์ที่องค์กรปกครองท้องถิ่นนิยมนำมาใช้ในการจัดสรรเงินอุดหนุนไปให้พื้นที่ต่าง ๆ ภายในเขตของตนเอง มากกว่าเกณฑ์อื่น ๆ

มยุลา ไชยคำบัง (2544) ศึกษาการวิเคราะห์โครงสร้างรายได้ รายจ่าย และปัญหาการคลัง ขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า รายได้หลักขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานีมาจากเงินอุดหนุน ภาษีสุราและภาษีสรรพสามิต องค์การบริหารส่วนตำบลขาดดุลงบประมาณ 40 แห่ง จาก 150 แห่ง และจากการวิเคราะห์ปัญหาการคลัง ด้าน

ปัจจัยการบริหารภายใน พบว่า คณะกรรมการบริหารส่วนตำบล มีความรู้และความสามารถในการจัดทำร่างข้อบังคับตำบลในระดับสูง องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความพร้อมในการจัดเก็บรายได้แต่จัดเก็บรายได้ต่ำกว่าเป้าหมาย ซึ่งเป็นผลมาจากภาวะเศรษฐกิจ องค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งมีการจัดทำแผนพัฒนาตำบล และจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อการพัฒนาตามเกณฑ์ความจำเป็นหมู่บ้าน และงบประมาณส่วนใหญ่จะลงทุนด้านสาธารณูปโภคมากกว่าโครงการทางสังคม ปัญหาการคลังที่สำคัญได้แก่ รายได้ที่จัดเก็บเองและรายได้ที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอกับการบริหารสำนักงานในช่วงต้นปีงบประมาณ ปัญหาการประเมินรายได้ภาษีรายปีเป็นฐานภาษีของโรงเรียนและที่ดิน ขาดอิสระในการใช้จ่าย และขาดข้อมูลเอกสารในการค้นคว้า เกี่ยวกับกฎระเบียบงบประมาณ

สุทธาทิพ แพงไทย (2544) ศึกษานโยบายการคลังกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ตามแนวความคิดของ Mankiw ใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงซ้อน โดยใช้ข้อมูลปี 2524 – 2541 เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร ได้แก่ สัดส่วนรายจ่ายประจำของรัฐบาลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ สัดส่วนรายจ่ายลงทุนของรัฐบาลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ สัดส่วนการลงทุนภาคเอกชนต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และรายได้ต่อหัวที่แท้จริง พบว่า มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 และการเปลี่ยนแปลงของดัชนีราคา คุณการคลังของรัฐบาลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และสัดส่วนรายได้จากภาษีต่อรายได้รวมของรัฐบาล ไม่มีผลต่อการกำหนดอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แสดงให้เห็นถึงวิธีการศึกษาโครงสร้างทางการคลังเพื่อศึกษาแหล่งที่มาของรายได้และรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การศึกษาคุณการคลังหรือฐานะทางการคลัง แนวคิดในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์การใช้จ่ายรัฐบาลกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และแนวคิดการศึกษาปัญหาทางการคลังท้องถิ่น จึงมีความสนใจจะศึกษาโครงสร้างรายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา คุณการคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ผลการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาด้วยความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจท้องถิ่น ตลอดจนปัญหาทางการคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามการสัมภาษณ์เจาะลึก เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารภายในทางการคลัง ด้านการจัดเก็บรายได้ การบริหารรายจ่าย งบประมาณ และข้อเสนอแนะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้จากการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และ ข้อมูลทุติยภูมิ ดังนี้

2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ศึกษาปัญหาทางการคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจากการสัมภาษณ์เจาะลึกเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ดังนี้

2.2.1 ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

2.2.2 ผู้อำนวยการกองคลัง

2.2.3 เจ้าหน้าที่กองแผนและงบประมาณ

2.2.4 เจ้าหน้าที่กองคลัง

โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นำมาประมวล และสรุปเกี่ยวกับปัญหาการบริหารภายในทางการคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ศึกษาโดยการค้นคว้าวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) เป็นสาระสำคัญ ด้วยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis) โดยการรวบรวมข้อมูลรายได้ ประกอบด้วย หมวดภาษีอากร หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต หมวดรายได้จากทรัพย์สิน หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด หมวดรายได้ทุน หมวดเงินอุดหนุน หมวดเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ และรายได้อื่น ๆ เป็นต้น และรายจ่าย ประกอบด้วย รายจ่ายงบกลาง รายจ่ายของหน่วยงาน และรายจ่ายพิเศษ เป็นต้น จากรายงานแสดงฐานะทางการคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ประจำปีงบประมาณ 2540 - 2550 และ วารสาร สิ่งตีพิมพ์ กฎหมาย ระเบียบ วรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจการคลังที่มีต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เน้นเฉพาะทางด้านการคลังและงบประมาณ ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดต่อการจัดเก็บรายได้ รายจ่าย การจัดสรรงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จะนำมาวิเคราะห์ทั้งในเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) ดังนี้คือ

3.1 วิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับรายได้และรายจ่ายตลอดจนดุลการคลัง ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา และวิเคราะห์พื้นฐานทางเศรษฐกิจของจังหวัดโดยพิจารณาจากมูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด

3.1.1 การวิเคราะห์รายได้ จะพิจารณาแยกตามลักษณะรายได้แต่ละปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยวิเคราะห์จากสัดส่วนของรายได้แต่ละประเภทกับรายได้ทั้งหมด เพื่อจะได้ทราบว่ารายได้ส่วนใหญ่มาจากแหล่งใด

3.1.2 การวิเคราะห์รายจ่าย วิเคราะห์สัดส่วนของรายจ่ายแต่ละปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยวิเคราะห์จากสัดส่วนรายจ่ายแต่ละประเภทกับรายจ่ายรวมทั้งหมด เพื่อจะได้ทราบว่าส่วนใหญ่ใช้จ่ายไปในทางใด ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในทิศทางใด

3.1.3 การวิเคราะห์ดุลการคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาเป็นการวิเคราะห์ผลต่างระหว่างรายได้กับรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา โดยวิเคราะห์ถึงรายได้ที่ไม่รวมเงินอุดหนุน และรายได้รวมเงินอุดหนุนต่อรายจ่ายด้วย

3.1.4 การศึกษาปัญหาทางการคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา เป็นการศึกษาความคิดเห็นของ ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ผู้อำนวยการกองคลังเจ้าหน้าที่กองแผนและงบประมาณ และ เจ้าหน้าที่กองคลัง เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานภายในทางการคลังด้านงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา โดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 1) การบริหารจัดการเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา
- 2) การบริหารรายจ่ายเพื่อการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา
- 3) การจัดทำงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา
- 4) ข้อเสนอแนะ

3.2 วิเคราะห์เชิงประมาณ (Quantitative Analysis)

เป็นการวิเคราะห์ผลการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา กับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด โดยวิเคราะห์การถดถอยโดยใช้แบบจำลอง Log linear Model ประมาณค่าสัมประสิทธิ์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกับความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจท้องถิ่นจังหวัดยะลา โดยใช้แบบจำลองในการศึกษาดังนี้

$$\ln GPP_t = b_0 + b_1 \ln Ecu_t + b_2 \ln Ein_t + b_3 \ln Esp_t$$

กำหนดให้

$$GPP_t = \text{ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาคนที่ปี 2531 ปีที่ } t \text{ (ล้านบาท)}$$

$$Ecu_t = \text{รายจ่ายประจำขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ปีที่ } t \text{ (บาท)}$$

$$Ein_t = \text{รายจ่ายเพื่อการลงทุนและพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ปีที่ } t \text{ (บาท)}$$

$$Esp_t = \text{รายจ่ายพิเศษขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ปีที่ } t \text{ (บาท)}$$

โดยที่

$$b_0 = \text{ค่าคงที่}$$

$$b_1 - b_3 = \text{ค่าสัมประสิทธิ์ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด}$$

บทที่ 4

โครงสร้างรายได้ รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา และสภาพเศรษฐกิจของจังหวัดยะลา

ในบทนี้จะเสนอ โครงสร้างรายได้และหลักเกณฑ์ในการจัดเก็บรายได้ และโครงสร้างรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา และสภาพเศรษฐกิจของจังหวัดยะลา ดังนี้

1. โครงสร้างรายได้และหลักเกณฑ์การจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ยะลา

1.1 รายได้ภาษีอากร ได้จากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

1.1.1 ภาษีอากรที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บเอง

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจเรียกเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดและให้สถานการค้าในเขตจังหวัดเสียภาษี ตามที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเรียกเก็บตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2542 ดังนี้

- 1) น้ำมันเบนซิน น้ำมันดีเซล และน้ำมันที่คล้ายกัน อัตราลิตรละ 4.40 สตางค์
- 2) ก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ อัตราκιโลกรัมละ 4.40 สตางค์ หรือ อัตราลิตรละ 2.35 สตางค์ สำหรับการขึ้นรายการเสียภาษีคราวเดียวกันและก๊าซปิโตรเลียมที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ชนิดเดียวกัน
- 3) ยาสูบ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเก็บจากร้านค้าปลีกยาสูบที่ตั้งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด อัตรา만원ละ 9.30 สตางค์

1.1.2 ภาษีและค่าธรรมเนียมที่รัฐบาลจัดเก็บเพิ่มเติมแล้วนำมาจัดสรร ได้แก่

- 1) ภาษีมูลค่าเพิ่มตามพระราชบัญญัติจัดสรรรายได้ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ พ.ศ. 2534 การจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในส่วนท้องถิ่น เป็นการจัดเก็บโดยอาศัยอำนาจตามพระราชกฤษฎีการายได้จังหวัด พ.ศ. 2499 ที่ให้อำนาจท้องถิ่นในการออกข้อกำหนดของตนเพื่อจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม เพิ่มขึ้นจากอัตราที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากร โดยกรณีประมวลรัษฎากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0 ให้ท้องถิ่นเก็บในอัตราร้อยละ 0 ในกรณีที่ประมวลรัษฎากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 6.3 ให้ท้องถิ่นเรียกเก็บเพิ่มในอัตราร้อยละ

0.7 รวมเป็นอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่เรียกเก็บจากผู้ประกอบการจดทะเบียนร้อยละ 7 หรือกรณีที่ประมวลรัษฎากรเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 1.35 ให้ท้องถิ่นเรียกเก็บเพิ่มในอัตราร้อยละ 0.15 รวมเป็นอัตราที่เรียกเก็บจากผู้ประกอบการอัตราร้อยละ 1.5

2) ภาษีมูลค่าเพิ่มตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 กำหนดให้แบ่งภาษีมูลค่าเพิ่มส่วนที่กรมสรรพากรจัดเก็บตามประมวลรัษฎากรจัดเก็บ ในจังหวัดใด ให้ส่งมอบให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดในอัตราร้อยละ 5 ของภาษีที่จัดเก็บได้

3) ภาษีสุราและภาษีสรรพสามิต

ภาษีสุราและภาษีสรรพสามิตที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับจัดสรรจากกระทรวงมหาดไทยที่เป็นรายได้ของท้องถิ่นหลังหักค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บร้อยละ 5 ซึ่งเป็นเงินภาษีสุราและสรรพสามิตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามพระราชบัญญัติจัดสรรเงินภาษีสุรา พ.ศ. 2527 และ พระราชกฤษฎีกาเพิ่มอัตราภาษีสรรพสามิตเพื่อนำไปจัดสรรให้แก่กรุงเทพมหานครและราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 3) ที่เป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีอัตราภาษีเท่ากับร้อยละ 10 ของรายได้ภาษีที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนฯ กำหนดให้ภาษีสุราและภาษีสรรพสามิตที่เป็นรายได้ของท้องถิ่นมีอัตราภาษีไม่เกินร้อยละ 30 ของอัตราภาษีที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บ เนื่องจากการจัดสรรเงินภาษีสุราและภาษีสรรพสามิตมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ก่อนปีงบประมาณ 2543 ให้กระทรวงมหาดไทยจัดสรรให้กรุงเทพมหานครและ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งโดยใช้เกณฑ์จำนวนประชากร หลังจากการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2544 เงินภาษีที่เก็บได้ในเดือนมิถุนายนถึงเดือนกันยายน 2544 จัดสรรโดยให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับเงินจัดสรรแห่งละ 10 ล้านบาท โดยแบ่งการจัดสรรเป็น 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 เงินภาษีที่จัดเก็บเดือนมิถุนายน 2544 ถึงเดือนสิงหาคม 2544 ให้จัดสรรภายในเดือนกันยายน 2544 ในอัตรา 3/4 ของจำนวนเงินที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับ ครั้งที่ 2 เงินภาษีที่จัดเก็บในเดือนกันยายน 2544 ให้จัดสรรภายในเดือนตุลาคม 2544 ในอัตรา 1/4 ของจำนวนเงินที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับ

4) ค่าภาคหลวงแร่

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2544 ค่าภาคหลวงแร่ที่กรมทรัพยากรธรณีเก็บกำหนดให้แบ่งค่าภาคหลวงแร่ที่จัดเก็บได้ในเขตจังหวัดร้อยละ 20 เป็นรายได้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด

1.1.3 ภาษีอากรที่รัฐจัดเก็บแล้วมอบให้ท้องถิ่นทั้งจำนวน

ภาษีอากรและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน เป็นการจัดเก็บตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติล้อเลื่อน พ.ศ. 2478 โดยกรมการขนส่งทางบกเป็นผู้จัดเก็บและส่งให้จังหวัด และจัดสรรให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดในสัดส่วนร้อยละ 20 การจัดสรรแบ่งเป็น 2 งวด คือ ในงวดที่ 1 ภายในเดือนกรกฎาคม งวดที่ 2 ภายในเดือน กันยายน

1.2 ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ

1.2.1 ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาตและค่าปรับ ตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ซึ่งอัตราค่าธรรมเนียมและค่าใบอนุญาตเป็นไปตามข้อกำหนดหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น ทั้งนี้ไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยและอัตรา ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ พ.ศ. 2545 ได้แก่

1) ค่าธรรมเนียมการจัดเก็บและขนอุจจาระหรือสิ่งปฏิกูล ลูกบาศก์เมตรแรก ไม่เกิน 250 บาท ลูกบาศก์เมตรต่อ ๆ ไปไม่เกิน 150 บาท

2) ค่าธรรมเนียมเก็บและขนมูลฝอยทั่วไปประจำเดือน เดือนละไม่เกิน 40 บาท หรือกำจัดสิ่งปฏิกูล และมูลฝอยโดยทำเป็นธุรกิจ หรือโดยรับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ

- รับทำการเก็บ และขนสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยทั่วไปฉบับละ 5,000 บาท
- รับทำการกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยทั่วไป ฉบับละ 5,000 บาท
- รับทำการเก็บ และขนฝอยติดเชื้อ ฉบับละ 10,000 บาท
- รับทำการกำจัดฝอยติดเชื้อ ฉบับละ 10,000 บาท

3) ค่าใบอนุญาตดำเนินกิจการที่เป็นอัตราต่อสุขภาพ เช่น กิจการโรงแรม กิจการโรงมหรสพ (ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ 5/2538 เรื่องกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ) ฉบับละ 10,000 บาท

4) ค่าใบอนุญาตจัดตั้งตลาด ฉบับละ 2,000 บาท

5) ค่าใบอนุญาตจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่เสวยอาหารที่ไม่ได้ขายของในตลาด ฉบับละ 3,000 บาท

6) ค่าใบอนุญาตจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ

- จำหน่ายโดยลักษณะวิธีการจัดวางสินค้าในที่หนึ่งใดโดยปกติ ฉบับละ 500 บาท

- จำหน่ายโดยลักษณะการเช่าข ฌบับละ 50 บาท

1.2.2 ค่าธรรมเนียมในการอนุญาตให้กระทำโฆษณาด้วยการปิด ทึง หรือโปรยแผ่น

ประกาศ (กฎกระทรวง (พ.ศ. 2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความ เป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535) มีอัตรา ดังนี้

- 1) หนังสืออนุญาตให้ปิด ทึง หรือโปรยแผ่นประกาศ หรือใบปลิวเพื่อการ โฆษณาที่เป็นการค้า ฌบับละ 200 บาท และกำหนดอายุของหนังสืออนุญาตครั้งละไม่เกิน 60 วัน
- 2) หนังสืออนุญาตให้ปิด ทึง หรือ โปรยแผ่นประกาศ หรือใบปลิวเพื่อการ โฆษณาอื่น ๆ ที่ไม่เป็นการค้า ฌบับละ 100 บาท และกำหนดอายุของหนังสืออนุญาตครั้งละไม่เกิน 30 วัน

1.2.3 ค่าธรรมเนียมการขออนุญาตทำการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง

กำลังไฟฟ้า (กฎกระทรวง(พ.ศ. 2593) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้ เครื่องขยายเสียง พ.ศ. 2493)

- 1) ค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตก่อสร้าง ฌบับละ 20 บาท
- 2) ค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตดัดแปลงอาคาร ฌบับละ 10 บาท
- 3) ค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตเคลื่อนรื้อถอน ฌบับละ 10 บาท
- 4) ค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตเคลื่อนย้ายอาคาร ฌบับละ 10 บาท

1.2.4 ค่าตอบแทนรายปีจากการปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งใดลวงล้าล้าน้ำ

(กฎกระทรวง ฌบับที่ 64 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2545)

- 1) อาคารหรือสิ่งอื่นใดลวงล้าล้าแม่น้ำ ซึ่งมีได้ใช้ประโยชน์ในการขนส่ง ทางน้ำโดยตรง ตารางเมตรละ 1,000 บาท
- 2) ที่พักอาศัย สะพานทางเดิน หรือศาลาท่าน้ำ อาคารหรือสิ่งอื่นใดลวงล้า ล้าแม่น้ำที่ปลูกสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการขนส่งสินค้าหรือคนโดยสารทางน้ำ อาคารหรือสิ่งอื่นใดลวง ล้าแม่น้ำที่รัฐวิสาหกิจปลูกสร้างขึ้นเพื่อหารายได้ ตารางเมตรละ 5 บาท

1.3 รายได้เบ็ดเตล็ด

เนื่องจากท้องถิ่นมีฐานะเป็นนิติบุคคลซึ่งมีกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองใน ทรัพย์สินต่าง ๆ ได้ รายได้จากทรัพย์สินเป็นรายได้ที่เกิดจากทรัพย์สินเหล่านั้น เช่น ค่าเช่าที่ดิน ค่าเช่าห้องแถว ตลาด โรงมหรสพ แผงลอย หรือทรัพย์สินอื่นของท้องถิ่น เป็นต้น

1.4 รายได้ทุนและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้

รายได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่มีอายุการใช้งานนานและเสื่อมสภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้ท้องถิ่น เป็นรายได้ประเภทหนึ่งที่กฎหมายกำหนดให้เป็นรายได้ของท้องถิ่น ซึ่งท้องถิ่นสามารถนำไปใช้หรือหาประโยชน์ได้ต่อไป

1.5 เงินอุดหนุน

เงินอุดหนุน เป็นรายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้กับท้องถิ่นต่าง ๆ เพื่อแบ่งเบาภาระด้านงบประมาณของท้องถิ่น ให้ท้องถิ่นมีความสามารถในการพัฒนาและอำนวยความสะดวกเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น หรือเพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามนโยบายพิเศษของรัฐบาล เช่น เงินอุดหนุนโครงการก่อสร้างถนน เงินอุดหนุนด้านการท่องเที่ยว เงินอุดหนุนด้านสาธารณสุข เงินอุดหนุนด้านการศึกษา เป็นต้น

1.6 ถ่ายโอนเงินสะสม

การใช้เงินสะสม ในกรณีที่ท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องใช้เงินเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ก็สามารถขอกู้ยืมเงินจากเงินกองทุนที่กระทรวงมหาดไทย คือ กองทุนส่งเสริมกิจการเทศบาล กองทุนส่งเสริมกิจการสุขาภิบาล และกองทุนส่งเสริมกิจการองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งมีรายรับจากการรับฝากเงินสะสมจำนวนหนึ่งจากองค์กรท้องถิ่น และสามารถตั้งจ่ายจากเงินสะสมที่สูงเกินขีดกำหนด อันเป็นผลจากปัจจัยบางประการ เช่น จากการจัดเก็บภาษีได้เกินเป้าหมาย เป็นต้น โดยปกติการใช้เงินจากแหล่งนี้จะถือเป็นการชดเชยการขาดดุล

1.7 รายได้จากเงินกู้

เงินกู้ถือเป็นรายได้ของท้องถิ่น ซึ่งกฎหมายกำหนดให้ท้องถิ่นสามารถกู้เงินจากแหล่งเงินต่าง ๆ ในส่วนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถกู้เงินจากกระทรวง ทบวง กรม นิติบุคคล หรือองค์กรต่าง ๆ โดยต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

โดยสรุปองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีรายได้จาก 2 แหล่งที่สำคัญ คือ

- 1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บเป็นรายได้ของตนเอง

- 2) ได้รับจัดสรรจากกระทรวงมหาดไทย กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต และส่วนราชการอื่น

2. โครงสร้างรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2546 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีงบประมาณรายจ่ายทั่วไปขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วยรายจ่ายที่สำคัญ ดังนี้

2.1 รายจ่ายงบกลาง

รายจ่ายซึ่งกำหนดไว้สำหรับหน่วยงานทั่วไปขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยไม่ต้องแยกไปตั้งจ่ายในหน่วยงานต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามรายการดังต่อไปนี้

- 1) ค่าชำระหนี้เงินกู้และดอกเบี้ย
- 2) รายจ่ายตามข้อผูกพัน เช่น ค่าบำรุงสันนิบาตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย ค่าใช้จ่ายในการจัดการจราจรของตำรวจ เงินสมทบกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ทั้งนี้รวมทั้งรายจ่ายอื่นที่กระทรวงมหาดไทยจะได้กำหนดเพิ่มเติมภายหลัง
- 3) เงินสำรองจ่าย เพื่อกรณีที่สามารถใช้จ่ายได้ตามความเหมาะสมสำหรับการอนุมัติให้ใช้เงินสำรองจ่าย
- 4) เงินงบทั่วไป ตั้งช่วยเหลือให้งบเฉพาะการหรือเงินที่งบเฉพาะการตั้งช่วยเหลือให้งบทั่วไป

2.2 รายจ่ายของหน่วยงาน

รายจ่ายซึ่งกำหนดไว้สำหรับหน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใดขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยเฉพาะ จำแนกออกเป็นดังนี้

- 1) หมวดเงินเดือน เงินที่จ่ายให้แก่ข้าราชการส่วนจังหวัดทุกประเภทเป็นรายเดือน โดยมีอัตรากำหนดไว้แน่นอนในบัญชีกำหนดจำนวนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนประจำปี

และรวมถึงเงินที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดให้จ่ายในลักษณะเงินเดือนและเงินเพิ่มพิเศษอื่น ๆ ที่จ่ายควบกับเงินเดือน เช่น เงินเพิ่มค่าวิชา เงินเพิ่มพิเศษสำหรับการสู้รบ เป็นต้น

2) หมวดค่าจ้างประจำ เงินที่จ่ายให้แก่ลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อปฏิบัติงานที่มีลักษณะประจำ โดยมีกำหนดเวลาตามอัตราและจำนวนที่ได้รับอนุมัติและรวมตลอดถึงเงินที่จ่ายควบกับค่าจ้างประจำ

3) หมวดค่าจ้างชั่วคราว เงินที่จ่ายเป็นค่าจ้างแรงงานสำหรับการทำงานปกติ แก่ลูกจ้างชั่วคราวขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งมีกำหนดระยะเวลาจ้างไม่เกินหนึ่งปี

4) หมวดค่าตอบแทน เงินที่จ่ายตอบแทนให้แก่ผู้ที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนจังหวัด รวมทั้งค่าป่วยการประธานสภา รองประธานสภา และสมาชิกสภาจังหวัด

5) หมวดค่าใช้สอย ใช้จ่ายเพื่อได้มาซึ่งบริการ ใช้จ่ายทดแทนเกี่ยวเนื่องในการปฏิบัติงานรวมตลอดถึงรายจ่ายซึ่งไม่มีลักษณะดังกล่าวข้างต้น แต่อนุโลมให้เบิกจ่ายในหมวดนี้ ในกรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการรักษาหรือซ่อมแซมทรัพย์สินต่าง ๆ เองให้ปฏิบัติดังนี้

5.1) ค่าจ้างเหมาแรงงานของบุคคลภายนอก เบิกจ่ายเป็นค่าจ้างเหมาบริการในหมวดค่าใช้สอย

5.2) ค่าสิ่งของที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดซื้อมาใช้ในการบำรุงรักษาหรือซ่อมแซมให้เบิกจ่ายในหมวดค่าวัสดุ

5.3) ค่าจ้างแรงงานของบุคคลที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจ้างเพื่อการนี้ในลักษณะที่มีใช้จ้างเหมาแรงงานให้เบิกจ่ายเป็นค่าจ้างชั่วคราวแล้วแต่กรณี

6) หมวดค่าวัสดุ ใช้จ่ายเพื่อซื้อสิ่งของตามปกติ ย่อมสิ้นเปลืองหรือสลายตัวในระยะเวลาอันสั้น หรือเปลี่ยนสภาพเป็นอย่างอื่นเพราะใช้บริโภค รวมทั้งค่าสิ่งของที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดซื้อมาใช้ในการบำรุงรักษาหรือซ่อมแซมทรัพย์สิน ค่าซื้อสิ่งของซึ่งมีลักษณะการใช้คงทนถาวรแต่มีราคาหน่วยหนึ่งหรือปริมาณการซื้อตามประเพณี ครั้งหนึ่งไม่เกิน 1,000 บาท ให้เบิกจ่ายในหมวดนี้ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงสิ่งของซึ่งระบุไว้ในหมวดค่าครุภัณฑ์ ในกรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดดำเนินการทำของตนเองให้ปฏิบัติดังนี้

6.1) ค่าจ้างเหมาแรงงานบุคคลภายนอก ให้เบิกจ่ายเป็นค่าจ้างเหมาบริการในหมวดค่าใช้สอย

6.2) ค่าสิ่งของที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดซื้อมาให้เบิกจ่ายในหมวดนี้

6.3) ค่าจ้างแรงงานของบุคคลที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจ้างมาเพื่อการทำงานนี้ในลักษณะซึ่งมิใช่จ้างเหมาแรงงาน ให้เบิกจ่ายในประเทศค่าจ้างประจำหรือค่าจ้างชั่วคราวแล้วแต่กรณี

7) หมวดค่าครุภัณฑ์ ใช้จ่ายเพื่อซื้อหรือแลกเปลี่ยนสิ่งของ ซึ่งตามปกติมีอายุการใช้งานหรือมีลักษณะคงทนถาวร แต่ไม่รวมถึงที่ดินและสิ่งก่อสร้างหรือสิ่งของที่กลายเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งก่อสร้าง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นเนื่องมาจากการประกอบคัดแปลงหรือต่อเติมสิ่งของดังกล่าวในวรรคแรก ตลอดจนค่าใช้จ่ายซึ่งรวมอยู่ในราคาของ เช่น ค่าของส่งค่าภาษี ประกันภัย เป็นต้น ให้เบิกจ่ายในหมวดนี้

8) หมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ใช้จ่ายเพื่อซื้อหรือแลกเปลี่ยนที่ดินและสิ่งก่อสร้าง รวมทั้งสิ่งต่าง ๆ ซึ่งติดอยู่กับที่ดินและสิ่งก่อสร้างค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากก่อสร้างคัดแปลง ต่อเติม หรือเสริมสร้างสิ่งก่อสร้าง และเนื่องจากการก่อสร้างหรือเสริมสร้างที่ดินให้เบิกจ่ายในหมวดนี้

9) หมวดเงินอุดหนุน เงินที่จ่ายเพื่อช่วยเหลือให้แก่องค์การ หรือเอกชน หรือเพื่อช่วยเหลือในกิจการอันเป็นสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดมิได้เป็นผู้ดำเนินการเอง

10) หมวดรายจ่ายอื่น ใช้จ่ายต่าง ๆ ซึ่งไม่เข้าลักษณะรายจ่ายหมวดใดหมวดหนึ่งดังกล่าวข้างต้น

2.3 รายจ่ายพิเศษ

รายจ่ายพิเศษ คือ รายจ่ายที่ตั้งจ่ายจากเงินสะสมหรือเงินกู้ หรือเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ หรือเงินประเภทอื่นใดนอกจากรายได้ที่เคยได้รับประจำ

3. สภาพเศรษฐกิจของจังหวัดยะลา

โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดยะลาจากสัดส่วนเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์ในแต่ละสาขาเศรษฐกิจต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ตามตารางที่ปี 2531 ปรากฏว่าสาขาที่มีค่าสัดส่วนดังกล่าวสูง 5 อันดับแรก คือ สาขาเกษตรกรรม สาขาการค้าส่งค้าปลีก สาขาอุตสาหกรรม สาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ และสาขาคมนาคมขนส่ง ซึ่งมีค่าสัดส่วนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 38.95, 15.09, 8.03, 7.01 และ 6.50 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.1 และ 4.2) นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจากอัตราการเจริญเติบโตของแต่ละสาขาเศรษฐกิจแล้ว พบว่า สาขาที่มีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยสูงสุด 5 อันดับแรกคือ สาขาการบริการด้านสุขภาพและสังคม สาขาการศึกษา สาขาการคมนาคมขนส่ง สาขาการเกษตร และสาขาโรงแรมและภัตตาคาร โดยมีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 6.00, 5.70, 4.52, 4.48 และ 4.09 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.3) โดยรายละเอียดเกี่ยวกับแต่ละสาขาเศรษฐกิจมีดังนี้

3.1 สาขาเกษตรกรรม มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในสาขาเกษตรกรรมซึ่งเป็นภาคเศรษฐกิจหลักของจังหวัดยะลามีมูลค่าสูงที่สุด โดยในปี 2540 ถึง 2550 คิดเป็นสัดส่วนโดยเฉลี่ยร้อยละ 38.95 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด มีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 4.48 แม้ว่าจังหวัดยะลาจะได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งในจำนวนนี้ประมาณ 38.77 มาจากสาขากสิกรรม ได้แก่ ยางพารา พืชผล ปศุสัตว์ และอีกร้อยละ 0.18 มาจากสาขาประมง

3.2 สาขาเหมืองแร่และหินย่อย จังหวัดยะลามีเหมืองแร่ที่มีสัมปทาน ได้แก่ เหมืองแร่ดีบุก 1 แห่ง และเหมืองทางด้านหินอุตสาหกรรม ชนิดปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง (โรงโม่หิน) จำนวน 8 แห่ง ตลอดช่วงปี 2540 ถึง 2550 ผลิตภัณฑ์สาขานี้มีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 0.71 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด มีแนวโน้มการผลิตที่ลดลงเนื่องจากทางารส่วนราชการหยุดการให้สัมปทาน และมีอัตราการเจริญเติบโตค่าติดลบเฉลี่ยร้อยละ 1.91

3.3 สาขาอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมในจังหวัดยะลา เป็นอุตสาหกรรมแปรรูปที่อาศัยวัตถุดิบทางการเกษตรในเขตจังหวัดเป็นหลัก ได้แก่ น้ำยางชั้น ยางแท่ง ไม้ยางพาราแปรรูป เป็นต้น การขยายตัวของอุตสาหกรรมมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากประเทศจีนเป็นคู่ค้าสำคัญมีความต้องการซื้อผลิตภัณฑ์ยางลดลง ประกอบกับสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดน

ภาคใต้ และ ราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้น ตลอดช่วงปี 2540 ถึง 2550 พบว่า ผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรมมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 8.03 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด จากสัดส่วนที่มีแนวโน้มลดลงจนทำให้สาขาอุตสาหกรรมมีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 1.99

3.4 สาขาไฟฟ้า ประปา ตลอดช่วงปี 2540 ถึง 2550 อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์ในสาขานี้มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นและลดลง เนื่องจากการผลิตของสาขาอุตสาหกรรมต่างๆ เช่น สาขาโรงแรม ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และมีการชะลอตัว โดยมีสัดส่วนโดยเฉลี่ยเพียงร้อยละ 2.17 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด และมีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 2.45

3.5 สาขาก่อสร้าง ตลอดช่วงปี 2540 ถึง 2550 ผลิตภัณฑ์ในสาขาก่อสร้างมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 2.71 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด และมีอัตราการเจริญเติบโตคิดลบถึงร้อยละ 4.10 อาจเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ประชาชนไม่กล้าที่จะออกไปทำงาน เช่น การก่อสร้างถนนคมนาคม เป็นต้น

3.6 สาขาการค้าส่งค้าปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ อัครยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน ในจังหวัดยะลาสาขาการค้าส่งค้าปลีกมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้ประชากรย้ายถิ่นฐานออกจากจังหวัดยะลาเพื่อไปประกอบอาชีพในจังหวัดอื่นเพิ่มมากขึ้นทำให้การค้าลดลง แต่การค้าและการลงทุนจากการจดทะเบียนรถใหม่ขยายตัวทุกประเภท ตลอดช่วงปี 2540 ถึง 2550 ผลิตภัณฑ์สาขาการค้าส่งค้าปลีกมีสัดส่วนโดยเฉลี่ยถึงร้อยละ 15.09 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด เป็นสัดส่วนที่มากเป็นอันดับสองรองจากสาขาเกษตรกรรมของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด และมีอัตราการเจริญเติบโตค่าติดลบเฉลี่ยร้อยละ 2.87

3.7 สาขาการธนาคาร และการประกันภัย จังหวัดยะลามีสถาบันการเงินที่เป็นธนาคาร ประกอบด้วย สาขาธนาคารต่างๆ คือ ธนาคารพาณิชย์ 22 สาขา ธนาคารออมสิน 4 สาขา ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 5 สาขา และธนาคารอาคารสงเคราะห์ 1 สาขา ตลอดช่วงปี 2540 ถึง 2550 ผลิตภัณฑ์สาขาการธนาคารมีสัดส่วนโดยเฉลี่ยร้อยละ 2.78 ซึ่งมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นทุกปี จากการดำเนินนโยบายอัตราดอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจที่กำลังอยู่ในช่วงซบเซา โดยมีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 2.30

3.8 สาขาโรงแรมและภัตตาคาร จังหวัดยะลามีสถานบริการต่าง ๆ ทั้งสถานเรียงรมย์ สถานที่พักผ่อน ที่พักอาศัย ซึ่งส่วนใหญ่อยู่เขตอำเภอเมืองยะลา และอำเภอเบตง ผู้ที่มาใช้บริการจะเป็นประเภทที่มามีติดต่อด้านขาย นักธุรกิจ นักท่องเที่ยว รวมถึงการจัดงานแสดงสินค้า การประชุมสัมมนาของหน่วยงานราชการและเอกชน ตลอดช่วงปี 2540 ถึง 2550 ไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก ผลิตภัณฑ์สาขาโรงแรมและภัตตาคารมีสัดส่วนโดยเฉลี่ยร้อยละ 1.61 และมีอัตราการเจริญเติบโตโดยเฉลี่ยร้อยละ 4.09

3.9 สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม มีสัดส่วนการขยายตัวเพิ่มขึ้นทุกปี ตลอดช่วงปี 2540 ถึง 2550 ผลิตภัณฑ์สาขาการขนส่งคมนาคมโดยเฉลี่ยร้อยละ 6.50 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเป็นอันดับสาม รองจากการขายส่งและค้าปลีก และมีอัตราการเจริญเติบโตโดยเฉลี่ยร้อยละ 4.52

3.10 สาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ เป็นกิจกรรมที่องค์กรและสถาบันของรัฐบาลดำเนินการ คือ ด้านภาษีอากร การรักษาระเบียบและความปลอดภัยของประชาชน การออกกฎหมายข้อบังคับ การจดทะเบียนธุรกิจ การเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ การวางแผนนโยบายทางเศรษฐกิจ และทางสังคม การประกันสังคมภาคบังคับ ตลอดช่วงปี 2540 ถึง 2550 ผลิตภัณฑ์สาขานี้มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉลี่ยร้อยละ 7.01 ของผลิตภัณฑ์มวลรวม และมีอัตราการเจริญเติบโตโดยเฉลี่ยร้อยละ 3.39

3.11 สาขาการศึกษา การศึกษาในจังหวัดยะลา ได้ดำเนินการจัดการศึกษาคครอบคลุมทุกระดับการศึกษา ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ตลอดช่วงปี 2540 ถึง 2550 ผลิตภัณฑ์สาขาการศึกษามีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นทุกปีโดยเฉลี่ยร้อยละ 5.71 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด และมีอัตราการเจริญเติบโตโดยเฉลี่ยร้อยละ 5.70

3.12 สาขาการบริการด้านสุขภาพและสังคม ตลอดช่วงปี 2544 ถึง 2550 ผลิตภัณฑ์ในสาขานี้มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นมีการเปลี่ยนแปลงไม่มากนักโดยเฉลี่ยร้อยละ 2.80 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด และอัตราเจริญเติบโตโดยเฉลี่ยร้อยละ 6.00

3.13 สาขาการให้บริการด้านชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่น ตลอดช่วงปี 2544 ถึง 2550 ผลิตภัณฑ์สาขานี้โดยเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 1.31 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด และมีการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นไม่มากนัก และมีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 0.48

3.14 สาขาถูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล ตลอดช่วงปี 2540 ถึง 2550 ผลิตภัณฑ์
สาขาถูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล ในระยะที่ผ่านม้อัตราการจ้างถูกจ้างในครัวเรือนลดน้อยลงทำ
ให้มีสัดส่วนไม่ถึงร้อยละหนึ่งโดยเฉลี่ยร้อยละ 0.03 และมีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 0.76

ตารางที่ 4.1 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลา จำแนกตามสาขาเศรษฐกิจ (ตามราคาคงที่ ปี 2531) ปี 2540 - 2550

สาขาเศรษฐกิจ	(หน่วย : ล้านบาท)										
	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550
ภาคเกษตรกรรม	4,320	4,384	4,056	5,053	4,857	4,992	5,272	5,062	5,253	5,273	5,546
สาขาพืชผล ปศุสัตว์ และการป่าไม้	4,298	4,363	4,037	5,032	4,837	4,970	5,250	5,039	5,223	5,245	5,516
สาขาประมง	23	21	19	21	20	22	21	22	30	28	30
ภาคอุตสาหกรรม	8,272	7,644	7,351	7,094	6,821	7,088	7,430	7,857	8,305	8,288	8,556
สาขาเหมืองแร่และขุดหิน	76	51	102	97	78	96	102	107	98	100	76
สาขาอุตสาหกรรม	1,071	956	1,039	1,285	1,075	1,045	1,055	1,000	878	807	826
สาขาไฟฟ้า ประปา และ โรงแยกก๊าซ	254	242	250	270	268	281	290	283	287	287	300
สาขาก่อสร้าง	444	275	260	349	259	330	430	365	406	342	309
สาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์											
กิจกรรมยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	2,501	2,153	1,854	1,799	1,723	1,776	1,764	1,791	1,815	1,825	1,850
สาขาโรงแรมและภัตตาคาร	169	148	165	188	189	237	242	217	225	224	239
สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	723	625	665	606	700	747	865	933	1,030	1,064	1,144
สาขาตัวกลางทางการเงิน	522	548	277	225	227	243	249	296	399	428	467
สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	469	470	496	518	541	575	615	651	669	688	678
สาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศ											
รวมทั้งการประกัน สังคมภาคบังคับ	1,052	1,099	1,113	614	575	589	597	786	1,133	1,080	1,118
สาขาการศึกษา	548	627	656	665	667	635	717	862	790	857	932
สาขาการบริการด้านสุขภาพและสังคม	270	296	316	321	363	358	316	378	397	423	457
สาขาการให้บริการด้านชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	170	153	155	155	153	174	184	182	174	160	156
สาขาถูกอ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	3	3	4	4	4	4	4	5	5	5	5
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	12,592	12,028	11,407	12,147	11,679	12,081	12,702	12,919	13,558	13,561	14,102

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 4.2 สัดส่วนของมูลค่าผลิตภัณฑ์รวมจังหวัด จำแนกตามสาขาเศรษฐกิจ (ตามราคาคงที่ ปี 2531) ปี 2540 - 2550

สาขาเศรษฐกิจ	(หน่วย : ร้อยละ)											
	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	เฉลี่ย	
ภาคเกษตรกรรม	34.31	36.45	35.56	41.60	41.59	41.32	41.51	39.18	38.74	38.88	39.33	38.95
สาขาพืชผล ปศุสัตว์ และการป่าไม้	34.13	36.27	35.39	41.43	41.42	41.14	41.33	39.00	38.52	38.68	39.12	38.77
สาขาประมง	0.18	0.17	0.17	0.17	0.17	0.18	0.17	0.17	0.22	0.21	0.21	0.18
ภาคนอกเกษตร												
สาขาเหมืองแร่และขุดหิน	0.60	0.42	0.89	0.80	0.67	0.79	0.80	0.83	0.72	0.74	0.54	0.71
สาขาอุตสาหกรรม	8.51	7.95	9.11	10.58	9.20	8.65	8.31	7.74	6.48	5.95	5.86	8.03
สาขาไฟฟ้า ประปา และโรงแยกก๊าซ	2.02	2.01	2.19	2.22	2.29	2.33	2.28	2.19	2.12	2.12	2.13	2.17
สาขาก่อสร้าง	3.53	2.29	2.28	2.87	2.22	2.73	3.39	2.83	2.99	2.52	2.19	2.71
สาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	19.86	17.90	16.25	14.81	14.75	14.70	13.89	13.86	13.39	13.46	13.12	15.09
สาขาโรงแรมและภัตตาคาร	1.34	1.23	1.45	1.55	1.62	1.96	1.91	1.68	1.66	1.65	1.69	1.61
สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	5.74	5.20	5.83	4.99	5.99	6.18	6.81	7.22	7.60	7.85	8.11	6.50
สาขาค้ากลางทางการเงิน	4.15	4.56	2.43	1.85	1.94	2.01	1.96	2.29	2.94	3.16	3.31	2.78
สาขาบริการด้านสุขภาพ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	3.72	3.91	4.35	4.26	4.63	4.76	4.84	5.04	4.93	5.07	4.81	4.57
สาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกัน												
สังคมภาคบังคับ	8.35	9.14	9.76	5.05	4.92	4.88	4.70	6.08	8.36	7.96	7.93	7.01
สาขาการศึกษา	4.35	5.21	5.75	5.47	5.71	5.26	5.64	6.67	5.83	6.32	6.61	5.71
สาขาบริการด้านสุขภาพและสังคม	2.14	2.46	2.77	2.64	3.11	2.96	2.49	2.93	2.93	3.12	3.24	2.80
สาขาการให้บริการด้านชุมชน สังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	1.35	1.27	1.36	1.28	1.31	1.44	1.45	1.41	1.28	1.18	1.11	1.31
สาขาอุตสาหกรรมส่วนบุคคล	0.02	0.02	0.04	0.03	0.03	0.03	0.03	0.04	0.04	0.04	0.04	0.03
ผลิตภัณฑ์รวมรวมจังหวัด	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา : คำนวณจากตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.3 อัตราการเจริญเติบโตของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลา จำแนกตามสาขาเศรษฐกิจ (ตามราคาคงที่ ปี 2531) ในช่วงปี 2540 - 2550

สาขาเศรษฐกิจ	(หน่วย : ร้อยละ)											
	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	เฉลี่ย
ภาคเกษตรกรรม	20.81	1.48	-7.50	24.58	-3.88	2.78	5.61	-3.98	3.77	0.38	5.18	4.48
สาขาหม่อนแร่และข่อยหิน	-25.49	-32.89	100.00	-4.90	-19.59	23.08	6.25	4.90	-8.41	2.04	-24.00	1.91
สาขาอุตสาหกรรม	-2.19	-10.74	8.68	23.68	-16.34	-2.79	0.96	-5.21	-12.20	-8.09	2.35	-1.99
สาขาไฟฟ้า ประปา และ โรงแยกก๊าซ	9.48	-4.72	3.31	8.00	-0.74	4.85	3.20	-2.41	1.41	-	4.53	2.45
สาขาก่อสร้าง	-38.42	-38.06	-5.45	34.23	-25.79	27.41	30.30	-15.12	11.23	-15.76	-9.65	-4.10
สาขาการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์												
จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	-3.77	-13.91	-13.89	-2.97	-4.22	3.08	-0.68	1.53	1.34	0.55	1.37	-2.87
สาขาโรงแรมและภัตตาคาร	4.32	-12.43	11.49	13.94	0.53	23.40	2.11	-10.33	3.69	-0.44	6.70	4.09
สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	-1.36	-13.55	6.40	-8.87	15.51	6.71	15.80	7.86	10.40	3.30	7.52	4.52
สาขาตัวกลางทางการเงิน	8.07	4.98	-49.45	-18.77	0.89	7.05	2.47	18.88	34.80	7.27	9.11	2.30
สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการ												
ทางธุรกิจ	3.76	0.21	5.53	4.44	4.44	6.28	6.96	5.85	2.76	2.84	-1.45	3.78
สาขาการบริหารราชการและการป้องกันประเทศ												
รวมทั้งการประกัน สังคมภาคบังคับ	4.26	4.47	1.27	-44.83	-6.35	2.43	1.36	31.66	44.15	-4.68	3.52	3.39
สาขาการศึกษา	4.78	14.42	4.63	1.37	0.30	-4.80	12.91	20.22	-8.35	8.48	8.75	5.70
สาขาการบริการด้านสุขภาพและสังคม	8.87	9.63	6.76	1.58	13.08	-1.38	-11.73	19.62	5.03	6.55	8.04	6.00
สาขาการให้บริการด้านชุมชน สังคมและบริการส่วน												
บุคคลอื่นๆ	11.84	-10.00	1.31	-	-1.29	13.73	5.75	-1.09	-4.40	-8.05	-2.50	0.48
สาขาถูกจัดไว้ในครัวเรือนส่วนบุคคล	-50.00	-	33.33	-	-	-	-	25.00	-	-	-	0.76
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	4.12	-4.48	-5.16	6.49	-3.85	3.44	5.14	1.71	4.95	0.02	3.99	1.49

ที่มา : คำนวณจากรายที่ 4.1

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้จะได้นำเสนอผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับรายได้และรายจ่าย ดุลการคลัง ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และวิเคราะห์ผลการใช้จ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระยะลาที่มีต่อความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจท้องถิ่น ตลอดจนปัญหาทางการคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระยะลา ดังนี้

1. การศึกษาโครงสร้างรายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระยะลา

1.1 โครงสร้างรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระยะลา ได้จากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้ (ตารางที่ 5.1 และตารางที่ 5.2)

1.1.1 หมวดภาษีอากร

รายได้จากภาษีอากรนับได้ว่าเป็นรายได้ที่สำคัญที่สุดขององค์การบริหารส่วนจังหวัดระยะลา จะเห็นได้ว่าสัดส่วนรายได้จากภาษีอากรต่อรายได้ทั้งหมดในปี 2540 – 2550 มีสัดส่วนที่สูงมากเฉลี่ยร้อยละ 61.96 โดยในปี 2540 มีสัดส่วนรายได้จากภาษีอากรต่อรายได้ทั้งหมดร้อยละ 64.80 ปี 2541 มีสัดส่วนรายได้จากภาษีอากรต่อรายได้ทั้งหมดร้อยละ 59.64 ปี 2542 มีสัดส่วนรายได้จากภาษีอากรต่อรายได้ทั้งหมดร้อยละ 57.35 ปี 2543 มีสัดส่วนรายได้จากภาษีอากรต่อรายได้ทั้งหมด ร้อยละ 76.31 รายได้เพิ่มขึ้น เมื่อมีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปี 2544 ประสบกับปัญหาเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดระยะลามีรายได้จากภาษีอากรลดลง ในช่วงปี 2544 – 2547 โดยมีสัดส่วนรายได้จากภาษีอากรต่อรายได้ทั้งหมดร้อยละ 67.03, 63.12, 65.43 และ 44.80 ตามลำดับ ปี 2548 - 2550 องค์การบริหารส่วนจังหวัดระยะลาเริ่มมีรายได้จากภาษีอากรเพิ่มขึ้น เนื่องจากรัฐบาลมีมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจจากปัญหาราคาน้ำมันและความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ โดยปี 2548 มีสัดส่วนรายได้จากภาษีอากรต่อรายได้ทั้งหมดร้อยละ 48.53 และ ปี 2549 มีสัดส่วนรายได้จากภาษีอากรต่อรายได้ทั้งหมด ร้อยละ 72.17 และ ปี 2550 โดยมีสัดส่วนรายได้จากภาษีอากรต่อรายได้ทั้งหมดร้อยละ 62.41

ตารางที่ 5.1 รายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ปีงบประมาณ 2540 - 2550

	(หน่วย : บาท)				
	2540	2541	2542	2543	2545
รวมรายได้					
หมวดภาษีอากร	33,701,009.68	28,895,712.60	28,693,783.31	37,636,452.82	68,290,754.04
หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต	747,290.70	1,422,436.80	530,864.40	892,148.76	1,839,836.18
หมวดรายได้จากทรัพย์สิน	5,217,328.76	5,476,873.44	5,404,869.27	3,405,917.29	2,614,635.49
หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด	509,990.50	408,059.00	379,250.00	1,204,752.50	364,638.26
หมวดรายได้ทุน	-	-	-	-	270,881.00
หมวดรายได้เงินอุดหนุน	11,834,293.00	12,248,480.00	15,025,989.00	2,500,000.00	28,500,000.00
หมวดรายได้เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	-	-	-	-	-
หมวดรายได้จากเงินกู้	-	-	-	-	-
หมวดจ่ายขาดเงินสะสม	-	-	-	3,683,695.00	-
รวมรายได้ทั้งหมด	52,009,912.64	48,451,561.84	50,034,755.98	49,322,966.37	101,880,744.97

ที่มา : องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

(หน่วย : บาท)

	2546	2547	2548	2549	2550
รายได้					
หมวดภาษีอากร	117,420,622.99	124,973,153.39	113,871,697.22	165,469,464.68	193,404,397.77
หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต	1,316,175.74	3,442,852.25	803,010.24	1,738,665.72	723,138.21
หมวดรายได้จากทรัพย์สิน	1,395,984.75	1,133,798.12	1,093,225.33	2,086,111.78	4,338,724.32
หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด	602,237.25	890,777.00	428,729.15	311,163.19	324,767.89
หมวดรายได้ทุน	76,458.00	32,212.00	-	36,514.00	-
หมวดรายได้เงินอุดหนุน	32,537,071.98	40,878,922.00	68,921,930.00	59,622,805.00	88,871,524.00
หมวดรายได้เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	-	56,080,000.00	49,500,000.00	-	3,038,075.00
หมวดรายได้จากเงินกู้	-	28,334,000.00	-	-	3,596,000.00
หมวดขายขาดเงินสะสม	26,106,000.45	23,202,308.55	-	-	15,580,000.00
รวมรายได้ทั้งหมด	179,454,551.16	278,968,023.31	234,618,591.94	229,264,724.37	309,876,627.19

ที่มา : องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

ตารางที่ 5.2 สัดส่วนของรายได้แต่ละประเภทของรายได้รวมทั้งหมดขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ปีงบประมาณ 2540 -2550

รายได้	(หน่วย : ร้อยละ)											
	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	เฉลี่ย
หมวดภาษีอากร	64.80	59.64	57.35	76.31	67.03	63.12	65.43	44.80	48.53	72.17	62.41	61.96
หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับและใบอนุญาต	1.44	2.94	1.06	1.81	1.81	0.80	0.73	1.23	0.34	0.76	0.23	1.20
หมวดรายได้จากทรัพย์สิน	10.03	11.30	10.80	6.91	2.57	1.63	0.78	0.41	0.47	0.91	1.40	4.29
หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด	0.98	0.84	0.76	2.44	0.36	7.73	0.34	0.32	0.18	0.14	0.10	1.29
หมวดรายได้ทุน	-	-	-	-	0.27	0.47	0.04	0.01	-	0.02	-	0.07
หมวดรายได้เงินอุดหนุน	22.75	25.28	30.03	5.07	27.97	18.19	18.13	14.65	29.38	26.01	28.68	22.38
หมวดรายได้เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	-	-	-	-	-	-	-	20.10	21.10	-	0.98	3.83
หมวดรายได้จากเงินกู้	-	-	-	-	-	-	-	10.16	-	-	1.16	1.03
หมวดจ่ายขาดเงินสะสม	-	-	-	7.47	-	8.06	14.55	8.32	-	-	5.03	3.95
รวมรายได้ทั้งหมด	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา : กำนวณจากตารางที่ 5.1

1.1.2 หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับและค่าใบอนุญาต

รายได้ค่าธรรมเนียม ค่าปรับและค่าใบอนุญาต ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ปี 2540 - 2550 คิดเป็นสัดส่วนที่น้อยมากเมื่อเทียบกับรายได้ทั้งหมด อีกทั้งยังไม่มี การเปลี่ยนแปลงมากนัก โดยมีสัดส่วนของรายได้ค่าธรรมเนียม ค่าปรับและค่าใบอนุญาต ต่อรายได้ ทั้งหมดเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 1.20 ดังจะเห็นได้ว่า ปี 2540 - 2542 มีสัดส่วนรายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าปรับและค่าใบอนุญาตต่อรายได้ทั้งหมดร้อยละ 1.44, 2.94, และ 1.06 ตามลำดับ ปี 2543 และ ปี 2544 มีสัดส่วนรายได้ค่าธรรมเนียม ค่าปรับและค่าใบอนุญาตต่อรายได้ทั้งหมดในสัดส่วนที่ เท่ากันร้อยละ 1.81 ปี 2545 - 2550 มีสัดส่วนรายได้จากค่าธรรมเนียม ค่าปรับและค่าใบอนุญาต ลดลงเหลือไม่ถึงร้อยละหนึ่ง

1.1.3 หมวดรายได้จากทรัพย์สิน

รายได้ประเภทนี้ประกอบด้วย ค่าเช่าที่ดิน ค่าเช่าสถานที่ ค่าเช่าศาลา ประชาคม ดอกเบี้ยพันธบัตร เงินกู้หรือเงินฝาก ดอกเบี้ยเงินทุนสะสม เป็นต้น โดยปี 2540 - 2550 มีสัดส่วนรายได้จากทรัพย์สินต่อรายได้ทั้งหมดเฉลี่ยร้อยละ 4.29 เป็นรายได้ที่สูงเป็น อันดับที่สามารถรองจากรายได้จากภาษีอากรและรายได้เงินอุดหนุน โดยในปี 2540 มีสัดส่วนรายได้ จากทรัพย์สินต่อรายได้ทั้งหมดร้อยละ 10.03 ปี 2541 ได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 11.30 ปี 2542 - 2547 มีสัดส่วนรายได้จากทรัพย์สินต่อรายได้ทั้งหมดร้อยละ 10.80, 6.91, 2.57, 1.63, 0.78 และ 0.41 ตามลำดับ ปี 2548 - 2550 จากการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด ยะลามีรายได้จากค่าเช่าที่ดิน ค่าเช่าสถานที่ (ตลาดนัด) เพิ่มขึ้น มีสัดส่วนรายได้จากทรัพย์สินต่อ รายได้ทั้งหมดร้อยละ 0.47, 0.91 และ 1.40 ตามลำดับ

1.1.4 หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด

รายได้ประเภทนี้ประกอบด้วย ค่าสมัครสอบ ค่าขายแบบแปลน ค่าตอบแทนการประมูลกวาด ดิน หิน ทราย ค่าขายสิ่งของ เป็นต้น เมื่อพิจารณาจากสัดส่วนต่อ รายได้ทั้งหมด โดยในปี 2540 - 2550 มีสัดส่วนของรายได้เบ็ดเตล็ดต่อรายได้ทั้งหมดเฉลี่ยร้อยละ 1.29 โดยปี 2540 - 2544 มีสัดส่วนรายได้เบ็ดเตล็ดต่อรายได้ทั้งหมดร้อยละ 0.98, 0.84, 0.76, 2.44 และ 0.36 ตามลำดับ ปี 2545 มีสัดส่วนรายได้จากทรัพย์สินต่อรายได้ทั้งหมดร้อยละ 7.73 จะเห็นได้ว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลามีรายได้เบ็ดเตล็ดในปีนี้น่ามากที่สุดที่ได้จากค่าสมัคร สอบเพิ่มขึ้นจากปกติได้จาก ค่าขายแบบแปลน ค่าตอบแทนการประมูล ค่าขายสิ่งของเท่านั้น ปี 2546 - 2550 มีรายได้ลดลง โดยมีสัดส่วนรายได้จากทรัพย์สินต่อรายได้ทั้งหมด ร้อยละ 0.34, 0.32, 0.18, 0.14 และ 0.10 ตามลำดับ

1.1.5 หมวดรายได้ทุน

รายได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่มีอายุการใช้งานระยะเวลาหลายปี และทรัพย์สินที่เสื่อมสภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา จะเห็นได้ว่าในปี 2540 – 2550 สัดส่วนของรายได้ทุนต่อรายได้ทั้งหมดเฉลี่ยร้อยละ 0.07 กล่าวคือ ปี 2544 – 2547 และ ปี 2549 มีสัดส่วนรายได้ทุนต่อรายได้ทั้งหมดร้อยละ 0.27, 0.47, 0.04, 0.01 และ 0.02 ตามลำดับ

1.1.6 หมวดรายได้เงินอุดหนุน

รายได้ประเภทนี้ประกอบด้วย เงินอุดหนุนค่าเบี้ยประชุม เงินโครงการทางหลวงท้องถิ่น เงินอุดหนุนหมู่บ้าน และเงินอุดหนุนการศึกษา เป็นต้น ในแต่ละปีองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ได้รับเงินอุดหนุนเป็นจำนวนมาก จะเห็นได้ว่าในปี 2540 – 2550 มีสัดส่วนรายได้จากทรัพย์สินต่อรายได้ทั้งหมดเฉลี่ยร้อยละ 22.38 โดยปี 2540 - 2542 มีสัดส่วนรายได้เงินอุดหนุนต่อรายได้ทั้งหมดร้อยละ 22.75, 25.28 และ 30.03 ตามลำดับ จากปี 2544 – 2550 มีสัดส่วนรายได้เงินอุดหนุนต่อรายได้ทั้งหมดร้อยละ 5.07, 27.97, 18.19, 18.13, 14.65, 29.38, 26.01 และ 28.68 ตามลำดับ ซึ่งปี 2542 มีสัดส่วนรายได้เงินอุดหนุนมากที่สุด ร้อยละ 30.03 รองลงมาปี 2548 ร้อยละ 29.38 และ 2550 ร้อยละ 28.68 ซึ่งส่วนใหญ่โครงการที่เข้าเป็นโครงการพัฒนาท้องถิ่น โครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ และส่งเสริมการศึกษาโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

1.1.7 หมวดรายได้เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

รายได้อุดหนุนเฉพาะกิจ จากงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา จะเห็นได้ว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา มีรายได้จากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ จากปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดภาคใต้เพื่อส่งเสริมอาชีพ โดยปี 2540 – 2550 มีสัดส่วนของรายได้จากเงินอุดหนุนต่อรายได้ทั้งหมดเฉลี่ยร้อยละ 3.83 โดยปี 2547 มีสัดส่วนรายได้เงินอุดหนุนเฉพาะกิจต่อรายได้ทั้งหมดร้อยละ 20.10 ปี 2548 มีสัดส่วนรายได้เงินอุดหนุนเฉพาะกิจต่อรายได้ทั้งหมดร้อยละ 21.10 และปี 2550 มีสัดส่วนรายได้เงินอุดหนุนเฉพาะกิจต่อรายได้ทั้งหมดร้อยละ 0.98

1.1.8 หมวดรายได้จากเงินกู้

องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา มีรายได้จากเงินกู้ เพื่อนำไปใช้ในโครงการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญรุ่งเรือง เงินกู้ถือเป็นรายได้ของท้องถิ่น ซึ่งกฎหมายกำหนดให้ท้องถิ่นสามารถกู้เงินจากแหล่งเงินต่าง ๆ ในส่วนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถกู้เงินจากกระทรวง ทบวง กรม นิติบุคคล หรือองค์กรต่าง ๆ โดยต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในปี 2540 – 2550 มีสัดส่วนของรายได้จากเงินกู้ต่อรายได้

ทั้งหมดเฉลี่ยร้อยละ 1.03 โดยปี 2547 มีสัดส่วนรายได้เงินกู้ต่อรายได้ทั้งหมดร้อยละ 10.16 ปี 2550 มีสัดส่วนรายได้เงินกู้ต่อรายได้ทั้งหมดร้อยละ 1.16

1.1.9 หมวดจ่ายขาด เงินสะสม

ในกรณีที่ท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องใช้เงินเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ก็สามารถขอ กู้ยืมเงินจากเงินกองทุนส่งเสริมกิจการองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งมีรายรับจากการรับฝากเงิน สะสมจำนวนหนึ่งจากองค์การท้องถิ่น และสามารถตั้งจ่ายจากเงินสะสมที่สูงเกินขีดกำหนด อัน เป็นผลจากปัจจัยบางประการ เช่น จากการจัดเก็บภาษีได้เกินเป้าหมาย เป็นต้น จะเห็นได้ว่า ปี 2540 – 2550 มีสัดส่วนของรายได้จากเงินสะสมต่อรายได้ทั้งหมดเฉลี่ยร้อยละ 3.95 โดยปี 2543 องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีสัดส่วนรายได้จากเงินสะสมต่อรายได้รวมทั้งหมคร้อยละ 7.47 ปี 2545 – 2547 มีสัดส่วนรายได้จากเงินสะสมต่อรายได้รวมทั้งหมคร้อยละ 8.06, 14.55 และ 8.32 ตามลำดับ ปี 2550 มีสัดส่วนรายได้จากเงินสะสมต่อรายได้รวมทั้งหมคร้อยละ 5.03

1.2 โครงสร้างรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ประเภทของรายจ่ายแบ่ง ออกเป็น 3 ประเภทคือ รายจ่ายประจำ รายจ่ายเพื่อการลงทุนและพัฒนา ดังนี้ (ตารางที่ 5.3 และ ตารางที่ 5.4)

1.2.1 รายจ่ายประจำ

รายจ่ายประจำขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ประกอบด้วยรายจ่าย บกกลาง และรายจ่ายของหน่วยงาน โดยมีสัดส่วนของรายจ่ายประจำต่อรายจ่ายทั้งหมดเฉลี่ยร้อยละ 37.75 จำแนกรายจ่ายประจำได้ดังนี้

1) รายจ่ายงบกลาง

รายจ่ายงบกลางเป็นรายจ่ายประจำขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ซึ่งกำหนดไว้สำหรับหน่วยงานทั่วไปขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยไม่ต้องแยกไปตั้งจ่ายใน หน่วยงานต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าปี 2540 – 2550 มีสัดส่วนของรายจ่ายงบกลางต่อรายจ่ายทั้งหมดเฉลี่ย ร้อยละ 1.42 โดยในปี 2540 มีสัดส่วนของรายจ่ายงบกลางต่อรายจ่ายทั้งหมดร้อยละ 0.90 ปี 2541 มีสัดส่วนของรายจ่ายงบกลางต่อรายจ่ายทั้งหมดร้อยละ 0.48 ปี 2543 มีสัดส่วนของรายจ่าย งบกลางต่อรายจ่ายทั้งหมดร้อยละ 1.76 ปี 2544 – 2546 องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา มีรายจ่าย ที่ลดลง มีสัดส่วนของรายจ่ายงบกลางต่อรายจ่ายทั้งหมดร้อยละ 0.76, 0.62, และ 0.43 ตามลำดับ และ ปี 2547 – 2550 มีรายจ่ายเพิ่มสูงขึ้นมาร้อยละหนึ่งจากปีที่ผ่าน มีสัดส่วนของ รายจ่ายงบกลางต่อรายจ่ายทั้งหมดร้อยละ 0.57, 3.10, 4.77 และ 2.18 ตามลำดับ

ตารางที่ 5.3 รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ปีงบประมาณ 2540 - 2550

(หน่วย : บาท)

รายจ่าย	2540	2541	2542	2543	2544	2545
1. รายจ่ายประจำ						
1.1 รายจ่ายงบกลาง	369,443.00	219,937.00	-	757,550.00	499,974.44	861,791.00
1.2 รายจ่ายของหน่วยงาน						
หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ	7,478,419.17	9,650,677.39	8,351,166.39	8,764,929.94	8,987,102.74	9,270,493.81
หมวดค่าจ้างชั่วคราว	118,575.43	203,360.01	49,200.00	-	200,732.25	526,650.00
หมวดค่าตอบแทน วัสดุและวัสดุ	9,504,507.42	4,905,233.63	4,852,071.89	9,461,734.64	9,776,506.61	18,582,041.67
หมวดค่าสาธารณูปโภค	574,155.01	428,153.66	294,585.02	335,912.38	423,678.96	400,858.03
หมวดเงินอุดหนุน	1,026,574.00	-	-	736,609.00	2,913,299.00	13,715,254.21
หมวดเงินรายจ่ายอื่น	100,707.00	933,356.00	-	1,026,089.00	-	-
2. รายจ่ายเพื่อการลงทุนและพัฒนา						
หมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	10,173,842.00	17,084,960.00	-	15,746,263.25	14,313,898.09	59,343,064.71
3. รายจ่ายพิเศษ						
รายจ่ายจากเงินอุดหนุนทั่วไป	11,834,293.00	12,248,480.00	15,025,989.00	2,500,000.00	28,500,000.00	25,783,116.14
รายจ่ายจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	-	-	-	-	-	-
เงินกู้	-	-	-	-	-	-
จ่ายขาดเงินสะสม	-	-	-	3,683,695.00	-	11,422,086.35
รวมรายจ่ายทั้งหมด	41,180,516.03	45,674,157.69	28,573,012.30	43,012,783.21	65,615,192.09	139,905,355.92

ที่มา : องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

(หน่วย : บาท)

รายจ่าย	2546	2547	2548	2549	2550
1. รายจ่ายประจำ					
1.1 รายจ่ายงบกลาง	632,977.00	1,178,270.00	6,684,297.40	8,259,595.78	6,050,935.46
1.2 รายจ่ายของหน่วยงาน					
หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ	10,090,458.80	16,196,040.06	21,194,574.26	19,846,881.58	22,944,599.96
หมวดค่าจ้างชั่วคราว	825,026.68	919,200.00	1,411,838.80	2,051,525.64	2,633,113.85
หมวดค่าตอบแทน วัสดุและวัสดุ	19,878,867.12	27,891,808.73	24,385,867.98	45,920,339.76	68,407,055.59
หมวดค่าสาธารณูปโภค	574,700.45	642,588.52	769,670.05	796,596.81	925,595.20
หมวดเงินอุดหนุน	7,185,720.00	300,000.00	3,199,000.00	4,299,500.00	12,584,700.00
หมวดเงินรายจ่ายอื่น	-	-	500,000.00	8763000	3,815,800.00
2. รายจ่ายเพื่อการลงทุนและพัฒนา					
หมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	47,749,470.00	12,445,446.13	107,822,939.00	77,214,062.88	130,529,628.85
3. รายจ่ายพิเศษ					
รายจ่ายจากเงินอุดหนุนทั่วไป	32,537,008.00	40,676,001.84	49,500,000.00	6,000,000.00	7,655,324.00
รายจ่ายจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	-	56,080,000.00	-	-	3,037,075.00
เงินกู้	-	28,334,000.00	-	-	3,596,000.00
จ่ายขาดเงินสะสม	26,106,000.45	23,202,308.55	-	-	15,580,000.00
รวมรายจ่ายทั้งหมด	145,580,228.50	207,865,663.83	215,468,187.49	173,151,502.45	277,759,827.91

ที่มา : องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

ตารางที่ 5.4 สัดส่วนของรายจ่ายแต่ละประเภทต่อรายจ่ายทั้งหมดขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ปีงบประมาณ 2540-2550

รายจ่าย	(หน่วย : ร้อยละ)											
	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	เฉลี่ย
1. รายจ่ายประจำ	46.56	35.78	47.41	49.02	34.75	30.99	26.92	22.67	26.99	51.94	42.25	37.75
1.1 รายจ่ายงบกลาง	0.90	0.48	-	1.76	0.76	0.62	0.43	0.57	3.10	4.77	2.18	1.42
1.2 รายจ่ายของหน่วยงาน	45.66	35.30	47.41	47.25	33.99	30.37	26.48	22.11	23.88	47.17	40.07	36.34
หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ	18.16	21.13	29.23	20.38	13.70	6.63	6.93	7.79	9.84	11.46	8.26	13.95
หมวดค่าจ้างชั่วคราว	0.29	0.45	0.17	-	0.31	0.38	0.57	0.44	0.66	1.18	0.95	0.49
หมวดค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ	23.08	10.74	16.98	22.00	14.90	13.28	13.65	13.42	11.32	26.52	24.63	17.32
หมวดค่าสาธารณูปโภค	1.39	0.94	1.03	0.78	0.65	0.29	0.39	0.31	0.36	0.46	0.33	0.63
หมวดเงินอุดหนุน	2.49	-	-	1.71	4.44	9.80	4.94	0.14	1.48	2.48	4.53	2.91
หมวดเงินรายจ่ายอื่น	0.24	2.04	-	2.39	-	-	-	-	0.23	5.06	1.37	1.03
2. รายจ่ายเพื่อการลงทุนและพัฒนา	24.71	37.41	-	36.61	21.81	42.42	32.80	5.99	50.04	44.59	46.99	31.22
หมวดค่าวัสดุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	24.71	37.41	-	36.61	21.81	42.42	32.80	5.99	50.04	44.59	46.99	31.22
3. รายจ่ายพิเศษ	28.74	26.82	52.59	14.38	43.44	26.59	40.28	71.34	22.97	3.47	10.75	31.03
รายจ่ายจากเงินอุดหนุนทั่วไป	28.74	26.82	52.59	5.81	43.44	18.43	22.35	19.57	22.97	3.47	2.76	22.45
รายจ่ายจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	-	-	-	-	-	-	-	26.98	-	-	1.09	2.55
เงินกู้	-	-	-	-	-	-	-	13.63	-	-	1.29	1.36
จ่ายขาดเงินสะสม	-	-	-	8.56	-	8.16	17.93	11.16	-	-	5.61	4.68
รวมรายจ่ายทั้งหมด	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา : คำนวณจากตารางที่ 5.3

2) รายจ่ายของหน่วยงาน

รายจ่ายของหน่วยงาน ประกอบด้วย รายจ่ายในการปฏิบัติงานของหน่วยงานในองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ซึ่งแยกออกได้เป็นหมวดต่าง ๆ คือ หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ หมวดค่าจ้างชั่วคราว หมวดค่าตอบแทน วัสดุและวัสดุ หมวดค่าสาธารณูปโภค หมวดเงินอุดหนุน และหมวดเงินรายจ่ายอื่น จะเห็นได้ว่าปี 2540 – 2550 สัดส่วนรายจ่ายของหน่วยงานต่อรายจ่ายรวมทั้งหมวดร้อยละ 36.34 โดยปี 2540 มีสัดส่วนรายจ่ายของหน่วยงานต่อรายจ่ายทั้งหมดร้อยละ 45.66 และรายจ่ายลดลง ปี 2541 มีสัดส่วนรายจ่ายของหน่วยงานต่อรายจ่ายทั้งหมดร้อยละ 35.30 ปี 2542 และ 2543 มีสัดส่วนรายจ่ายของหน่วยงานต่อรายจ่ายทั้งหมดร้อยละ 47.41 และ 47.25 ตามลำดับ รายจ่ายในแต่ละปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลดลงอย่างต่อเนื่อง ปี 2544 – 2548 มีสัดส่วนรายจ่ายของหน่วยงานต่อรายจ่ายรวมทั้งหมวดร้อยละ 33.99, 30.37, 26.48, 22.11 และ 23.88 ตามลำดับ ปี 2549 และ 2550 รายจ่ายของหน่วยเพิ่มขึ้นจากมีการถ่ายโอนอำนาจให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้แก่ สถานศึกษาระดับประถม และมัธยมศึกษา ให้อยู่ในสังกัดขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีสัดส่วนรายจ่ายของหน่วยงานต่อรายจ่ายทั้งหมดร้อยละ 47.17 และ 40.07 ตามลำดับ

1.2.2 รายจ่ายเพื่อการลงทุนและพัฒนา

องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลามีรายจ่ายเพื่อการลงทุนและพัฒนา ได้แก่ รายจ่ายเพื่อซื้อครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง ตลอดจนค่าใช้จ่ายซึ่งรวมอยู่ในราคาของ เช่น ค่าขนส่ง ค่าภาษี ประกันภัย เป็นต้น เป็นรายจ่ายในสินค้านำเข้าที่มีการใช้งานระยะยาวและมีส่วนช่วยเพิ่มการขยายตัวทางเศรษฐกิจ จะเห็นได้ว่า ปี 2540 – 2550 สัดส่วนรายจ่ายเพื่อการลงทุนและพัฒนาต่อรายจ่ายทั้งหมดร้อยละ 31.22 โดยปี 2540 - 2550 องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีรายจ่ายเพื่อการลงทุนและพัฒนามากเป็นอันดับสองรองจากรายจ่ายประจำขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ปี 2540 และ ปี 2541 มีสัดส่วนรายจ่ายเพื่อการลงทุนและพัฒนาต่อรายจ่ายทั้งหมดร้อยละ 24.71 และ 37.41 ปี 2543 – 2550 มีสัดส่วนรายจ่ายเพื่อการลงทุนและพัฒนาต่อรายจ่ายทั้งหมดร้อยละ 36.61, 21.81, 42.42, 32.80, 5.99, 50.04, 44.59 และ 46.99 ตามลำดับ

1.2.3 รายจ่ายพิเศษ

รายจ่ายพิเศษขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา เป็นรายจ่ายเพื่อใช้ในการพัฒนางบประมาณที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นในงบรายจ่ายพิเศษ จากเงินอุดหนุนทั่วไป รายจ่ายจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ รายจ่ายจากเงินกู้ และรายจ่ายจากเงินสะสม ทั้งนี้เมื่อรายจ่ายอุดหนุนทั่วไปสูงก็จะทำให้รายจ่ายพิเศษสูงตามไปด้วย จะเห็นได้ว่า ปี 2540 – 2550 มีสัดส่วนรายจ่ายพิเศษต่อรายจ่ายรวมทั้งหมวดร้อยละ 31.03 โดยมีสัดส่วนรายจ่ายพิเศษส่วนใหญ่จะ

เป็นเงินที่จ่ายจากเงินอุดหนุนทั่วไปต่อรายจ่ายรวมทั้งหมดเฉลี่ยร้อยละ 22.45 รองลงมาเป็นรายจ่ายจากเงินสะสมที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาออกมาไว้มีรายจ่ายโดยเฉลี่ยร้อยละ 4.68 ส่วนรายจ่ายจากเงินสะสมนั้นจะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับเงินสะสมที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดออกมาไว้ ซึ่งจำนวนไม่แน่นอนในแต่ละปี สัดส่วนรายจ่ายจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจต่อรายจ่ายรวมทั้งหมดเฉลี่ย 2.55 และ สัดส่วนรายจ่ายเงินกู้ต่อรายจ่ายรวมทั้งหมดเฉลี่ย 1.36

2. การศึกษาผลการคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

ผลการวิเคราะห์ผลการคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ในปี 2540 - 2550 ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ผลการคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา กรณีพิจารณา รายได้ที่ไม่รวมเงินอุดหนุนและรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ปี 2540 - 2550 (ตารางที่ 5.5) พบว่าในช่วง 11 ปีที่ผ่านมา พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลามีรายได้ที่ไม่รวมเงินอุดหนุนน้อยกว่ารายจ่าย จะเห็นได้ว่ามีขาดขาดดุลการคลังถึง 8 ปี กล่าวคือ ปี 2540 , 2541 และ ปี 2545 - 2550 โดยปี 2540 มีขาดขาดดุลการคลังจำนวน 1,004,896.39 บาท มีสัดส่วนรายได้ที่ไม่รวมเงินอุดหนุนต่อรายจ่ายร้อยละ 97.56 ปี 2541 มีขาดขาดดุลการคลังจำนวน 9,471,075.85 บาท มีสัดส่วนรายได้ที่ไม่รวมเงินอุดหนุนต่อรายจ่ายร้อยละ 79.26 ปี 2545 มีขาดขาดดุลการคลังจำนวน 35,345,204.97 บาท มีสัดส่วนรายได้ที่ไม่รวมเงินอุดหนุนต่อรายจ่ายร้อยละ 74.74 ปี 2546 มีขาดขาดดุลการคลังจำนวน 24,768,749.77 บาท มีสัดส่วนรายได้ที่ไม่รวมเงินอุดหนุนต่อรายจ่ายร้อยละ 82.99 ปี 2547 มีขาดขาดดุลการคลังจำนวน 77,392,871.07 บาท โดยมีสัดส่วนรายได้ที่ไม่รวมเงินอุดหนุนต่อรายจ่ายร้อยละ 62.77 ปี 2548 มีขาดขาดดุลการคลังจำนวน 99,271,525.55 บาท มีสัดส่วนรายได้ที่ไม่รวมเงินอุดหนุนต่อรายจ่ายร้อยละ 53.93 ปี 2549 มีขาดขาดดุลการคลังจำนวน 3,209,583.08 บาท มีสัดส่วนรายได้ที่ไม่รวมเงินอุดหนุนต่อรายจ่ายร้อยละ 98.15 และ ปี 2550 มีขาดขาดดุลจำนวน 78,969,799.72 บาท มีสัดส่วนรายได้ที่ไม่รวมเงินอุดหนุนต่อรายจ่ายร้อยละ 71.57 และองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลามียอดการเกินดุลการคลังในปี 2542 - 2544 โดยมียอดเกินดุลการคลังจำนวน 6,435,754.68, 126,488.16 และ 7,765,552.88 บาท มีสัดส่วนรายได้ที่ไม่รวมเงินอุดหนุนต่อรายจ่ายร้อยละ 122.52, 100.29 และ 111.83 ตามลำดับ

ตารางที่ 5.5 คุณลักษณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา กรณีรายได้ที่ไม่รวมเงินอุดหนุน ปีงบประมาณ 2540-2550

ปีงบประมาณ	รายได้		เกินดุล (ขาดดุล)	สัดส่วนรายได้ต่อรายจ่าย (%)
	1	2		
2540	40,175,619.64	41,180,516.03	-1004896.39	97.56
2541	36,203,081.84	45,674,157.69	-9471075.85	79.26
2542	35,008,766.98	28,573,012.30	6435754.68	122.52
2543	43,139,271.37	43,012,783.21	126488.16	100.29
2544	73,380,744.97	65,615,192.09	7765552.88	111.83
2545	104,560,150.95	139,905,355.92	-35345204.97	74.74
2546	120,811,478.73	145,580,228.50	-24768749.77	82.99
2547	130,472,792.76	207,865,663.83	-77392871.07	62.77
2548	116,196,661.94	215,468,187.49	-99271525.55	53.93
2549	169,941,919.37	173,151,502.45	-3209583.08	98.15
2550	198,791,028.19	277,760,827.91	-78969799.72	71.57

หมายเหตุ : 1 รายได้ที่ไม่รวมเงินอุดหนุน

ที่มา : คำนวณจากตารางที่ 5.1 และ ตารางที่ 5.3

2.2 วิเคราะห์ผลการคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา กรณีพิจารณา รายได้รวมเงินอุดหนุนและรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ปี 2540 – 2550 (ตารางที่ 5.6) องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลามีรายได้รวมเงินอุดหนุนจะเห็นได้ว่ามียอดเกินดุล การคลัง พบว่า ปี 2542 มีรายได้รวมเงินอุดหนุนมากกว่ารายจ่ายมากที่สุด เท่ากับ 21,461,743.68 บาท มีสัดส่วนรายได้รวมเงินอุดหนุนร้อยละ 175.11 รองลงมา ปี 2544 มีรายได้รวมเงินอุดหนุนมากกว่ารายจ่ายเท่ากับ 36,265,552.88 บาท มีสัดส่วนรายได้รวมเงินอุดหนุนร้อยละ 155.27 และ ปี 2540, 2541 และ 2543 มีรายได้รวมเงินอุดหนุนมากกว่ารายจ่ายเท่ากับ 10,829,396.61, 2,777,404.15, และ 6,310,183.16 บาท มีสัดส่วนรายได้รวมเงินอุดหนุนร้อยละ 126.30, 106.08 และ 114.67 ตามลำดับ ปี 2545 – 2550 มีรายได้รวมเงินอุดหนุนมากกว่ารายจ่าย เท่ากับ 1,864,908.38, 33,874,322.66, 71,102,359.48, 19,150,404.45, 56,113,221.92, และ 32,115,799.28 บาท ตามลำดับ โดยมีสัดส่วนรายได้รวมเงินอุดหนุนต่อรายจ่ายร้อยละ 101.33, 123.27, 134.21, 108.89, 132.41 และ 111.56 ตามลำดับ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาจึงต้องคอยรับการช่วยเหลือเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ทั้งนี้เป็นผลมาจากการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีรายได้น้อย มีงบประมาณจำกัดซึ่งจะส่งผลให้โครงการต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ต่อท้องถิ่นโดยเฉพาะโครงการตามแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น โครงการก่อสร้างถนนลาดยาง โครงการติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะ โครงการก่อสร้างและปรับปรุงสะพาน โครงการเหล่านี้ต้องใช้งบประมาณในการจัดสร้างสูงทำให้ไม่ได้รับอนุมัติให้จัดสร้างตามแผนที่วางไว้

ตารางที่ 5.6 คุณลักษณะของการบริหารส่วนจัดงห้จัดยะลา กรณีรายได้รวมเงินอุดหนุน ปีงบประมาณ 2540-2550

ปีงบประมาณ	รายได้		รายจ่าย	เกินดุล (ขาดดุล)	สัดส่วนรายได้ต่อรายจ่าย
	1	2			
2540	52,009,912.64	41,180,516.03	10,829,396.61	126.30	
2541	48,451,561.84	45,674,157.69	2,777,404.15	106.08	
2542	50,034,755.98	28,573,012.30	21,461,743.68	175.11	
2543	49,322,966.37	43,012,783.21	6,310,183.16	114.67	
2544	101,880,744.97	65,615,192.09	36,265,552.88	155.27	
2545	141,770,264.30	139,905,355.92	1,864,908.38	101.33	
2546	179,454,551.16	145,580,228.50	33,874,322.66	123.27	
2547	278,968,023.31	207,865,663.83	71,102,359.48	134.21	
2548	234,618,591.94	215,468,187.49	19,150,404.45	108.89	
2549	229,264,724.37	173,151,502.45	56,113,221.92	132.41	
2550	309,876,627.19	277,760,827.91	32,115,799.28	111.56	

หมายเหตุ : 1 รายได้รวมเงินอุดหนุน

ที่มา : คำนวณจากตารางที่ 5.1 และ ตารางที่ 5.3

3. การวิเคราะห์ผลการใช้จ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา กับความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจท้องถิ่น

การวิเคราะห์ผลการใช้จ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา กับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลา ปี 2540 – 2550 ณ ราคาคงที่ ปี 2531 เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดยะลา กับกลุ่มตัวแปรด้านรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ได้แก่ รายจ่ายประจำ รายจ่ายเพื่อการลงทุนและพัฒนา และรายจ่ายพิเศษ โดยการวิเคราะห์การถดถอย Log linear Model และทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square) จากแบบจำลอง

$$\ln GPP_t = b_0 + b_1 \ln Ecu_t + b_2 \ln Ein_t + b_3 \ln Esp_t$$

กำหนดให้

$$GPP_t = \text{ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาคงที่ ปี 2531}$$

ปีที่ t (ล้านบาท)

$$Ecu_t = \text{รายจ่ายประจำขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ปีที่ t (บาท)}$$

$$Ein_t = \text{รายจ่ายเพื่อการลงทุนและพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด}$$

ปีที่ t (บาท)

$$Esp_t = \text{รายจ่ายพิเศษขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ปีที่ t (บาท)}$$

โดยที่

$$b_0 = \text{ค่าคงที่}$$

$$b_1 - b_3 = \text{ค่าสัมประสิทธิ์ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระต่อ}$$

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด

ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังนี้

$$\ln GPP_t = 10.971 - 0.024 \ln Ecu_t - 0.023 \ln Ein_t + 0.006 \ln Esp_t$$

t-statistic (-0.651)^{*} (-0.913)^{*} (0.458)^{*}

* แสดงนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

R Square	0.560
Adjusted R Square	0.340
Standard Error	0.03908
F - Statistic	2.543
Durbin-Watson	1.593

ผลการวิเคราะห์จากสมการพบว่า R² มีค่าเท่ากับ 0.560 แสดงว่า การเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามสมการอธิบายได้ด้วยตัวแปรอิสระที่อยู่ในสมการเท่ากับร้อยละ 56.00 ที่เหลืออีกร้อยละ 44.00 ขึ้นอยู่กับตัวแปรอื่นที่ไม่อยู่ในสมการพิจารณา โดยมีค่า F - Statistic เท่ากับ 2.543 แสดงว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และการทดสอบสหสัมพันธ์ของตัวคลาดเคลื่อนโดยค่า Durbin - Watson (D.W) มีค่าเท่ากับ 1.593 อยู่ในช่วงที่ยอมรับได้ที่ไม่เกิดปัญหา auto-correlation ซึ่งสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

3.1 รายงานประจำขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ค่าสัมประสิทธิ์ของรายจ่ายประจำเท่ากับ - 0.024 หมายความว่า ถ้าหากองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาเพิ่มรายจ่ายประจำร้อยละ 1 จะทำให้การเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลาเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 0.024 ในทิศทางตรงกันข้ามตามที่ได้ศึกษามา รายจ่ายประเภทนี้จะไม่ทำให้เกิดผลผลิตโดยตรง และรายจ่ายประเภทนี้จะก่อให้เกิดผลผลิตและมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในรายได้ต่อหัวที่แท้จริงของประชากร จะต้องใช้เวลาอีกระยะหนึ่ง ซึ่งมีความล่าช้า (Time lag) กว่าจะได้รับผลการใช้จ่ายนั้น

3.2 รายงานเพื่อการลงทุนและพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากรายงานเพื่อการลงทุนและพัฒนา ถือเป็นรายงานในสินค้าทุนที่มีอายุการใช้งานในระยะยาว ได้แก่ รายงานในการซื้อครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง จะต้องใช้เวลาอีกระยะหนึ่ง ซึ่งมีความล่าช้า (Time lag) กว่าจะได้รับผลการใช้จ่ายอย่างเต็มที่ ค่าสัมประสิทธิ์ของสัดส่วนรายงานเพื่อการลงทุนและพัฒนาเท่ากับ -0.023 หมายความว่า ถ้าหากองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาเพิ่มรายงานเพื่อการลงทุนและพัฒนา ร้อยละ 1 จะทำให้การเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลาเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 0.023 ในทิศทางตรงกันข้าม

3.3 รายงานพิเศษขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ค่าสัมประสิทธิ์ของสัดส่วนรายงานพิเศษเท่ากับ 0.006 หมายความว่า ถ้าหากองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาเพิ่มรายงานพิเศษร้อยละ 1 จะทำให้การเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลา เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.006 ทั้งนี้เนื่องจากรายพิเศษเป็นรายงานที่ก่อให้เกิดการพัฒนาในท้องถิ่น โดยเฉพาะในด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งจะส่งผลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในระยะต่อไป

4. การศึกษาปัญหาทางการคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

จากการศึกษาปัญหาด้านการบริหารภายในของการจัดเก็บรายได้ รายงาน และการจัดทำงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาจากการสัมภาษณ์เจาะลึก เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ดังนี้

- 1) ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา
- 2) ผู้อำนวยการกองคลัง
- 3) เจ้าหน้าที่กองแผนและงบประมาณ
- 4) เจ้าหน้าที่กองคลัง

4.1 ปัญหาการคลังจากการสัมภาษณ์ของปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา สามารถประมวลความคิดเห็น ได้ดังนี้

4.1.1 ด้านรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

1) องค์การบริหารจังหวัดยะลามีการจัดเก็บรายได้ภาษีอากร และ ค่าธรรมเนียมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาไม่สามารถบรรลุเป้าหมายตามพระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเพิ่มขึ้นเป็น 20% ของรายได้ของรัฐบาลในปี 2544 และเป็น 35% ของรายได้ของรัฐบาลภายในปี 2549 เพราะ ความไม่เข้าใจเรื่องกฎหมายภาษีและ การชำระภาษีของประชาชนในพื้นที่ และปัญหาความไม่สงบ ในด้านก่อการร้ายในจังหวัดเป็นปัญหาและอุปสรรคกับเจ้าหน้าที่ไปเก็บภาษีรายได้ภาษีอากรตาม พื้นที่ต่าง ๆ ในเขตจังหวัดยะลา

2) ที่ผ่านมามีการจัดเก็บภาษีจากประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาไม่ให้ความร่วมมือในการเสียภาษีมากนัก

3) จากการประเมินมูลค่าแห่งทรัพย์สินของค่าธรรมเนียมยุ่งยากไม่มี หลักเกณฑ์ตายตัว

4) องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาได้รับเงินจัดสรรจากรัฐบาลน้อยเกินไป เมื่อเปรียบเทียบกับบทบาทหน้าที่ที่จะต้องทำ

5) รายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาที่ได้รับการอุดหนุนจาก กระทรวงมหาดไทยเข้ามาช้าไม่เป็นไปตามไตรมาส จะเข้ามาในเดือนสุดท้ายของปีงบประมาณทำให้งบเพิ่มเติมไม่ทัน

4.1.2 ด้านรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลามีรายจ่ายประจำสูงกว่ารายจ่ายเพื่อการพัฒนา โดยเฉพาะค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ สูงกว่ารายจ่ายเพื่อการพัฒนา

2) องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลามีรายจ่ายเงินอุดหนุนช่วยเหลือหน่วยงานราชการอื่น ที่ของงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาทำให้รายจ่ายเพื่อการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาเองน้อยลง

3) องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาไม่มีอิสระในการใช้จ่าย เนื่องจาก ช่วงเวลาที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับเงินอุดหนุนจากกระทรวงมหาดไทยจะมีหนังสือสั่งการ ให้นำเงินดังกล่าวไปใช้จ่ายในรายการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ซึ่งบางครั้งไม่ตรงกับปัญหา และความต้องการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

4) องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลามีรายได้้น้อยมาก แต่สภาพและความต้องการของประชาชนมีมาก จึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาครอบคลุมได้ในแต่ละปี

4.1.3 ด้านการจัดทำงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

งบประมาณเพื่อการพัฒนาที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ได้จากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นบางครั้งไม่แน่ใจว่าการจัดทำงบประมาณจะถูกต้องตามระเบียบที่กฎหมายกำหนด เนื่องจากระเบียบงบประมาณเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

4.2 ปัญหาการคลังจากการสัมพันธของผู้อำนวยการกองคลังองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา สามารถประมวลความคิดเห็น ได้ดังนี้

4.2.1 ปัญหาด้านรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลามีรายได้จากการจัดเก็บเองน้อย ต้องอาศัยรายได้จากรัฐบาลจัดสรรให้เป็นหลัก ได้แก่ ภาษีสุรา ภาษีสรรพสามิต และเงินอุดหนุน

2) องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ในช่วง 3 -4 เดือนแรกของปีงบประมาณ รายได้ที่ได้รับการจัดสรรและที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บเองไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายประจำ

3) องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา มีรายได้ส่วนใหญ่ในแต่ละปีจะเข้ามาเพียงพอสำหรับการดำเนินงานช่วงท้ายปีงบประมาณซึ่งเป็นช่วงจะปิดงบประมาณ และตรงกับฤดูฝนทำให้การจัดทำข้อบังคับจะกระจุกตัวอยู่ในช่วงเวลาเดียวกัน

4) รายได้จากเงินอุดหนุนที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับไม่ทราบยอดเงินอุดหนุนแต่ต้นปีเป็นผลให้ไม่สามารถวางแผนการใช้จ่ายปีต่อไปได้และในแต่ละปีที่ได้รับจัดสรรเป็นงวด ๆ ทำให้ไม่ทันกับปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น

4.2.2 ด้านรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลามีรายจ่ายประจำมากโดยเฉพาะรายจ่ายค่าตอบแทนสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผลให้งบพัฒนาน้อยลง

2) องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลามีงบประมาณรายจ่ายเพื่อพัฒนาน้อย การใช้จ่ายงบประมาณดังกล่าวเป็นไปในลักษณะไม่สามารถแก้ปัญหาของประชาชนได้อย่างแท้จริง

3) องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลามีรายจ่ายเพื่อพัฒนานุเคราะห์ในแต่ละปีมากเกินไป

4) กระทรวงมหาดไทยได้วางแผนแนวทางปฏิบัติไม่ชัดเจนและล่าช้ามาก ทำให้บางครั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาได้วางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณเสร็จเรียบร้อยแล้วมีหนังสือแนวทางปฏิบัติมาให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ซึ่งก่อให้เกิดความไม่แน่ใจแก่เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานตามแผนการงบประมาณ

4.2.3 ด้านการจัดทำงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

1) สมาชิกสภาจังหวัดขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (สจ.) ไม่ทราบบทบาทหน้าที่ของตนเองและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ การจัดทำงบประมาณ จึงไม่คำนึงถึงแผนพัฒนาตำบล ต่างคนต่างเสนอโครงการซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกผู้เสนอโครงการ โดยไม่คำนึงถึงประชาชนส่วนใหญ่

2) จิตสำนึกนักการเมืองท้องถิ่นเหมือนนักการเมืองของสภาผู้แทนราษฎร เห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวมบางครั้งทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่งบประมาณต้องการใช้จ่ายผิดระเบียบกฎหมาย

4.3 ปัญหาการคลังจากการสัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่กองคลัง เจ้าหน้าที่กองแผน และงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา สามารถประมวลความคิดเห็น ได้ดังนี้

4.3.1 ด้านรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีรายได้จากการจัดเก็บเองน้อย ได้แก่ รายได้ค่าธรรมเนียมจากผู้เข้าพักโรงแรม เพราะจากสถานการณ์ความไม่สงบและเหตุการณ์ก่อการร้ายในจังหวัดทำให้ธุรกิจโรงแรมประสบปัญหาที่มีผู้เข้าโรงแรมน้อยและรายได้ตกต่ำลง

2) รายได้จากภาษีจากสถานค้าปลีกน้ำมัน องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีการชะลอเรียกเก็บจากภาษีชนิดนี้ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีรายได้ที่จัดเก็บเองน้อย

2) รายได้จากเงินอุดหนุนในแต่ละปีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับจัดสรรเป็นงวด ๆ ทำให้ไม่ได้จ่ายตามแผนงานหรือระยะที่กำหนดไว้

3) การจัดเก็บรายได้ค่าธรรมเนียมจัดเก็บไม่ได้ตามอัตราที่กำหนดไว้ และธุรกิจบางรายได้ข้อมูลไม่เป็นจริง ได้แก่ รายได้ค่าธรรมเนียมผู้เข้าพักโรงแรม รายได้จากสถานค้าปลีกน้ำมัน และ รายได้จากผู้ค้าปลีกยาสูบ

4.3.2 ด้านรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

1) การกำหนดกฎหมาย และระเบียบให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดขององค์การบริหารส่วนจังหวัด แต่ในทางปฏิบัติรัฐบาลจัดสรรเงินอุดหนุนให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัด

จะมีหนังสือและนำไปปฏิบัติตามโครงการต่าง ๆ มากมาย ทำให้เกิดปัญหาการจ่ายเงินผิด วัตถุประสงค์ และแนวทางปฏิบัติไม่ชัดเจนและล่าช้า

2) รายจ่ายตามแผนงานแต่ละกองงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ไม่สามารถแก้ไขปัญหาหรือความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงตามโครงการที่กำหนดไว้

3) องค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่มีอิสระในการใช้จ่ายต้องเป็นไปตามระเบียบและกฎหมายที่กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดไว้

4.3.3 ด้านการจัดทำงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

1) มีการแข่งขันในการของบประมาณรายจ่ายเพื่อการพัฒนาของสมาชิก องค์การบริหารส่วนจังหวัด (สจ.) ด้วยกัน

2) สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (สจ.) ไม่เข้าใจระเบียบข้อบังคับ งบประมาณ บ้างครั้งมีปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่การคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

4.4 ข้อเสนอแนะในการจัดเก็บรายได้ รายจ่ายและการจัดทำงบประมาณของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา สามารถประมวลความคิดเห็น ได้ดังนี้

4.4.1 ด้านรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

1) รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพิ่ม มากขึ้น

2) กระทรวงมหาดไทยควรรายงานยอดเงินอุดหนุนทั้งหมดที่องค์การ บริหารส่วนจังหวัดได้รับตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ

3) การจัดสรรเงินภาษีสุราและภาษีสรรพสามิต ควรจัดสรรให้เร็ว เพราะ จะได้ดำเนินการตามข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายตรงตามระยะเวลาที่กำหนด

4) รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณให้ทันภายในปีงบประมาณ เพื่อสามารถ นำงบประมาณไปดำเนินการตามโครงการที่วางไว้

4.4.2 ด้านรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

1) รัฐบาลควรให้อิสระแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดในการใช้จ่ายเงิน

2) การถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดควรมีการ โอนงบประมาณในการดำเนินการมาด้วย

4.4.3 ด้านการจัดทำงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

ควรมีการฝึกอบรมพนักงานและสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อความเข้าใจ และถูกต้องตามระเบียบกฎหมายงบประมาณ

สรุปได้ว่า ปัจจัยการบริหารภายในขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาจัดเก็บรายได้ไม่ได้ตามเป้าหมาย ประชาชนในท้องถิ่นไม่เข้าใจในการเสียภาษี การจัดสรรรายได้เงินอุดหนุนจากรัฐบาลล่าช้าไม่เป็นไปตามไตรมาสหรือระยะเวลา โครงการที่กำหนดไว้ ด้านบริหารรายจ่ายพบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลามีรายจ่ายค่าตอบแทนสมาชิก รายจ่ายเพื่อการพัฒนาบุคลากร และรายจ่ายเงินอุดหนุนช่วยเหลือหน่วยราชการอื่นทำให้รายจ่ายเพื่อพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเองน้อยลง มีการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อการพัฒนาตามความจำเป็น การจัดทำงบประมาณมีการแข่งขันในการของบประมาณรายจ่ายเพื่อการพัฒนาของสมาชิกขององค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วยกัน และไม่เข้าใจระเบียบข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อการพัฒนาตามความจำเป็นเร่งด่วน มีการใช้ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) และ ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช. 2ค) กับการพัฒนาท้องถิ่น แต่เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลน้อย การให้บริการสาธารณะกับประชาชนในท้องถิ่นในปริมาณและคุณภาพจึงเป็นไปอย่างมีจำกัดด้วย

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

บทนี้เป็นการสรุปผลการศึกษารายได้และรายจ่าย คุณทางการคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา และผลการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลากับความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจท้องถิ่น ตลอดจนปัญหาทางการคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาเป็นหน่วยงานการปกครองท้องถิ่นที่มีบทบาทอย่างยิ่งต่อการพัฒนาชนบท โดยมีพื้นที่รับผิดชอบได้แก่ พื้นที่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล การปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการต่าง ๆ จำเป็นที่จะต้องใช้งบประมาณในการดำเนินงานเป็นจำนวนมากเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนและเพื่อก่อให้เกิดความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจในท้องถิ่น ดังนั้นได้ทำการศึกษารายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดวิเคราะห์คุณการคลังและผลการใช้จ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลากับความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจท้องถิ่น ตลอดจนศึกษาปัญหาทางการคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา โดยใช้วิธีการศึกษาทั้งในเชิงพรรณนาและเชิงปริมาณ โดยการวิเคราะห์การถดถอยและประมาณค่าสัมประสิทธิ์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลากับความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจท้องถิ่น โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ รายจ่ายประจำขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา รายจ่ายเพื่อการลงทุนและพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา และรายจ่ายพิเศษขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ในช่วงปี 2540 - 2550

ผลการศึกษาโครงสร้างรายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ในปี 2540 - 2550 พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา มีรายได้หลักจาก 2 แหล่งสำคัญ คือ รายได้จากภาษีอากรและรายได้เงินอุดหนุน โดยมีสัดส่วนรายได้ภาษีอากรต่อรายได้รวมทั้งหมดเฉลี่ยร้อยละ 61.96 สัดส่วนรายได้เงินอุดหนุนต่อรายได้ทั้งหมดเฉลี่ยร้อยละ 22.38 สำหรับแหล่งรายได้อื่น ๆ เช่น ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ รายได้จากทรัพย์สิน รายได้เบ็ดเตล็ด และรายได้

จากเงินสะสมนั้นเป็นแหล่งรายได้ที่มีสัดส่วนเพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับรายได้หลักจากสองแหล่งดังกล่าวข้างต้น

จากการศึกษารายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาในช่วงปีงบประมาณ 2540 – 2550 ได้แบ่งประเภทของรายจ่ายออกเป็น 3 ประเภท คือ รายจ่ายประจำ รายจ่ายเพื่อการลงทุนและพัฒนา และรายจ่ายพิเศษ จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาให้ความสำคัญกับการลงทุนเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ ในปี 2540 – 2550 รายจ่ายประจำมีสัดส่วนที่สูงกว่ารายจ่ายเพื่อการเพื่อการลงทุนและพัฒนา และรายจ่ายพิเศษ โดยสัดส่วนรายจ่ายประจำต่อรายจ่ายรวมเฉลี่ยร้อยละ 37.75 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูงที่สุด รายจ่ายประจำแบ่งเป็น รายจ่ายงบกลางมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 1.42 และรายจ่ายของหน่วยงานมีสัดส่วนร้อยละ 36.34 สำหรับรายจ่ายเพื่อการลงทุนและพัฒนา ได้แก่ รายจ่ายค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้างมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 31.22 ในส่วนของรายจ่ายพิเศษนั้นสามารถจำแนกตามแหล่งที่มาของเงินงบประมาณ เป็น 4 แหล่ง คือ รายจ่ายจากเงินอุดหนุนทั่วไป รายจ่ายจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ เงินกู้ และ เงินสะสม รายจ่ายพิเศษมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 31.03 ของรายจ่ายทั้งหมด

การศึกษาบุคลากรคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา กรณีพิจารณารายได้ที่ไม่รวมเงินอุดหนุนต่อรายจ่าย จากข้อมูลพบว่า ปี 2540 มียอดการคลังขาดดุลจากสัดส่วนรายได้ที่ไม่รวมเงินอุดหนุนต่อรายจ่ายร้อยละ 97.56 ปี 2541 มียอดการคลังขาดดุลจากสัดส่วนรายได้ที่ไม่รวมเงินอุดหนุนต่อรายจ่ายร้อยละ 79.26 และ ปี 2545 – 2550 มียอดขาดดุลการคลังจากสัดส่วนรายได้ที่ไม่รวมเงินอุดหนุนต่อรายจ่ายร้อยละ 74.74, 82.99, 62.77, 53.93, 98.15 และ 71.57 ตามลำดับ ปี 2542 - 2544 มียอดการคลังเกินดุลจากสัดส่วนรายได้ที่ไม่รวมเงินอุดหนุนต่อรายจ่ายร้อยละ 122.52, 100.29, และ 111.83 ตามลำดับ และกรณีพิจารณาบุคลากรคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาจากรายได้รวมเงินอุดหนุนต่อรายจ่าย ของจากข้อมูลพบว่า ปี 2540 – 2550 มียอดการคลังเกินดุลทุกปี อย่างไรก็ตามยอดของการเกินดุลการคลังมีจำนวนเพียงเล็กน้อยเท่านั้นซึ่งถือได้ว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีงบประมาณเพียงพอที่จะใช้จ่ายในการบริหารงานประจำ แต่งบประมาณที่เหลือเพื่อนำไปพัฒนาท้องถิ่นยังไม่เพียงพอส่งผลทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่สามารถปฏิบัติการกิจตามที่กฎหมายกำหนดและทำให้การพัฒนาพื้นที่ในส่วนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความล่าช้าต้องขอรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล

การศึกษาผลการใช้จ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลากับความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจท้องถิ่น พบว่า รายจ่ายประจำ และรายจ่ายพิเศษขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยรายจ่ายประจำมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลา เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ เมื่อรายจ่ายประจำเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลาเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 0.024 ในทิศทางตรงกันข้าม อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ตามที่ได้ศึกษามา รายจ่ายประจำขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นรายจ่ายที่ไม่ก่อให้เกิดผลผลิตโดยตรง จะต้องใช้เวลาอีกระยะหนึ่งซึ่งมีความล่าช้า (time lag) รายจ่ายพิเศษขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลา เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ เมื่อรายจ่ายพิเศษเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลาเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 0.006 ในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สรุปได้ว่ารายจ่ายพิเศษขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ก่อให้เกิดการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจท้องถิ่นในจังหวัด และรายจ่ายเพื่อการลงทุนและพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลา ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ เมื่อรายจ่ายเพื่อการลงทุนและพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลาเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 0.023 ในทิศทางตรงกันข้าม

การศึกษาปัญหาทางการคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา สามารถสรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความพร้อมในการจัดเก็บรายได้ทางด้าน เอกสาร บุคลากร การประชาสัมพันธ์ แต่องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา จัดเก็บรายได้ไม่ได้ตามเป้าหมาย ซึ่งเหตุผลส่วนหนึ่งมาจากภาวะเศรษฐกิจ ผู้ประกอบการไม่มีกำไร มีการเลิกกิจการร้านค้า ประกอบกับประชาชนในท้องถิ่นไม่เข้าใจในการเสียภาษี ด้านบริหารรายจ่าย พบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลามีรายจ่ายค่าตอบแทนสมาชิก รายจ่ายเพื่อการพัฒนาบุคลากร และรายจ่ายเงินอุดหนุนช่วยเหลือหน่วยราชการอื่นทำให้รายจ่ายเพื่อพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเองน้อยลง ซึ่งบางครั้งการใช้จ่ายดังกล่าวไม่ได้แก้ไขปัญหาหรือพัฒนาให้องค์กรได้อย่างแท้จริง การจัดทำแผนพัฒนามีการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเพื่อพัฒนาตามความจำเป็น มีการแข่งขันในการของบประมาณรายจ่ายเพื่อพัฒนาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วยกัน และไม่เข้าใจระเบียบข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาผลการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลาเกี่ยวกับความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจท้องถิ่น ตามสมมติฐานสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 การเปลี่ยนแปลงของรายจ่ายประจำร้อยละ 1 จะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลาเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 0.024 ในทิศทางตรงกันข้าม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังที่ นวรัตน์ นิลดับแก้ว (2540) ศึกษาผลการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงของรายจ่ายประจำในทางตรงกันข้าม เนื่องจากรายจ่ายประจำเป็นรายจ่ายที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้และการสะสมทุนที่เพิ่มขึ้น หากองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีรายจ่ายประจำเพิ่มขึ้นจะทำให้มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดลดลง แต่การศึกษาของสุทธาทิพ แพงไทย (2544) ศึกษานโยบายการคลังของรัฐบาล พบว่า สัดส่วนรายจ่ายประจำต่อรายจ่ายรวมทั้งหมดของรัฐบาลมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ถ้าหากรัฐบาลเพิ่มรายจ่ายประจำประเภทเงินเดือน ค่าจ้าง กว่าจะมีผลกระทบต่อการผลิตที่ก่อให้เกิดรายได้หรือให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรายได้ต่อหัวที่แท้จริงของประชากร จะต้องใช้เวลาอีกระยะหนึ่งต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจท้องถิ่น

2.2 การเปลี่ยนแปลงของรายจ่ายเพื่อการลงทุนและพัฒนาร้อยละ 1 จะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลาเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 0.023 ในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ตามที่ได้ศึกษามา รายจ่ายเพื่อการลงทุนและพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นรายจ่ายเพื่อการลงทุนจะก่อให้เกิดการสะสมทุนและทำให้เศรษฐกิจขยายตัวมากขึ้น ดังนั้นถ้าหากองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีรายจ่ายเพื่อการลงทุนเพิ่มขึ้นจะทำให้มูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเพิ่มขึ้น ดังที่ นวรัตน์ นิลดับแก้ว (2540) ศึกษาผลการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม กล่าวคือ รายจ่ายเพื่อการลงทุนและพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดก่อให้เกิดการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจในจังหวัดสูงที่สุด เพราะรายจ่ายเพื่อการลงทุนเป็นรายจ่ายในสินค้าทุนที่มีอายุการใช้งานในระยะยาว ซึ่งจะช่วยให้เกิดการขยายตัวของเศรษฐกิจในอนาคต

2.3 การเปลี่ยนแปลงของรายจ่ายพิเศษร้อยละ 1 จะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยะลาเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 0.006 ในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังที่ นวรัตน์ นิลดับแก้ว (2540) ศึกษาผลการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมกล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงของรายจ่ายรายพิเศษทิศทางเดียวกันจะส่งผลให้อัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจท้องถิ่นเพิ่มขึ้น เนื่องจากรายจ่ายพิเศษเป็นรายจ่ายที่เกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งจะส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจต่อไป ดังนั้นหากองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีรายจ่ายพิเศษเพิ่มขึ้นจะทำให้มูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเพิ่มขึ้น

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 จากการศึกษารายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา พบว่า ภาษีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดทำการจัดเก็บเองนั้นมีส่วนเพียงเล็กน้อย ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรจะหาวิธีเพิ่มรายได้ทั้งจากภาษีอากรและรายได้อื่นนอกจากภาษีอากรให้มากขึ้น โดยการปรับปรุงวิธีการบริหารจัดการจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งควรมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการจัดเก็บภาษีแต่ละประเภทให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน เช่น กรณีของภาษีน้ำมันจากสถานค้าปลีกน่าจะสามารถเปลี่ยนมาตรการการจัดเก็บได้บ้าง ซึ่งปัจจุบันองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีการชะลอเรียกเก็บจากภาษีชนิดนี้ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีรายได้ที่จัดเก็บเองน้อย สำหรับรายได้ในส่วนของค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และค่าใบอนุญาตซึ่งน่าจะทำได้ให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด มากขึ้นหากมีการปรับอัตราการจัดเก็บให้ทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น เนื่องจากอัตราที่จัดเก็บในปัจจุบันเป็นอัตราที่กำหนดมานานแล้ว ในขณะที่ค่าใช้จ่ายในการให้บริการไม่ว่าจะเป็นปัจจัยด้านบุคลากรและปัจจัยการผลิตอื่น ๆ ต้องเสียเงินจัดจ้างและจัดหาแพงขึ้น ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด ไม่ได้รับการชดเชยรายได้ให้สัดส่วนที่เหมาะสม

นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรมีการปรับปรุงในส่วนของบุคลากรในหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดเก็บรายได้ การนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูล การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้กฎหมายและมีสำนึกในการเสียภาษี ตลอดจนการแสวงหารายได้ประเภทใหม่ ๆ ในลักษณะเก็บค่าตอบแทนจากผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง เพื่อที่จะให้องค์กรฯ สามารถจัดเก็บรายได้เพิ่มมากขึ้น

3.2 จากการศึกษาวิจัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา พบว่ารายจ่ายประ
รายจ่ายพิเศษจากเงินอุดหนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดก่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
มากที่สุด ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรที่จะเพิ่มสัดส่วนของรายจ่ายดังกล่าว เพื่อให้การ
พัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมากขึ้น เช่น บริการด้านโรงพยาบาล
โรงเรียน การจัดสร้างระบบไฟฟ้า น้ำประปา การคมนาคมขนส่งให้เพียงพอ แม้ว่าจะทำให้
ค่าใช้จ่ายเพิ่มสูงขึ้นในระยะแรกแต่เมื่อพื้นที่ในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีการ
พัฒนาและมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้นแล้ว ย่อมทำให้้องค์การบริหารส่วนจังหวัด
สามารถจัดเก็บรายได้เพิ่มขึ้นด้วยในอนาคต

3.3 จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ยังมีข้อจำกัดในด้านข้อมูล กล่าวคือ ความไม่เพียงพอ
และความไม่มีระบบของข้อมูล ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่นำมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์นั้นน้อยไป
ยังผลให้การศึกษาไม่ชัดเจนและอาจคาดเคลื่อนไปบ้าง จึงขอเสนอให้หน่วยงานองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดจัดเก็บรวบรวมข้อมูล หรือตัวเลขในด้านรายรับและรายจ่ายให้มีระบบยิ่งขึ้น หากจะมี
การศึกษาในครั้งต่อไป ควรจะพิจารณาถึงการเพิ่มช่วงของเวลาที่นำมาใช้ในการศึกษาและควร
เปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งจัดตั้งตาม พ.ร.บ. สถาปนาและ
องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ด้วย เพื่อที่จะให้การวิเคราะห์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- จรัส สุวรรณมาลา (2525) “การวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีของหน่วยการปกครองท้องถิ่น
ในจังหวัดต่าง ๆ ของประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____ (2529) “ความสามารถทางการคลังของเทศบาล” ในเอกสารวิชาการ
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- จริยา เจริญวัฒน์ (2523) “การวัดความพยายามในการจัดเก็บภาษีรายได้ ศึกษาเฉพาะกรณีของ
ประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ (2539) “รายงานการวิจัย การคลังท้องถิ่นในประเทศไทย กรณีศึกษาของ
เทศบาลเมืองพิษณุโลก” สถาบันนโยบายศึกษาในโครงการสำนักวิเคราะห์และวิจัย
งบประมาณของฝ่ายนิติบัญญัติ
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2525) “ทฤษฎีการปกครองท้องถิ่น” คณะรัฐประศาสนศาสตร์
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- นวรรต นิลคืบแก้ว (2540) “รายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช
กับความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจท้องถิ่น” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- มยุรี หนูนิ่ม (2547) “โครงสร้างทางการคลังและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย”
วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- มยุลา ไชยคำบัง (2544) “การวิเคราะห์โครงสร้างรายได้ รายจ่าย และปัญหาทางการคลังของ
องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดอุดรธานี” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วรพิทย์ มีมาก (2535) “ระบบการคลังของการปกครองท้องถิ่นไทย ศึกษาเฉพาะกรณี
เงินอุดหนุน” สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- สมชัย สัจจงพงษ์ (2544) “การคลังรัฐบาลท้องถิ่น” ในประมวลสาระวิชาเศรษฐศาสตร์ภาครัฐ
หน่วยที่ 12 หน้า 80-110 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เศรษฐศาสตร์
- _____ (2545) “คู่มือการคลังขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น” ในชุดโครงการวิจัยเรื่อง
การกระจายอำนาจทางการคลัง กรุงเทพฯ กระทรวงการคลัง

- สุทธาทิพ แพงไทย (2544) “นโยบายการคลังกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย”
 วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- เสน่ห์ จุ้ยโต (2529) “การคลังท้องถิ่น” ในเอกสารการสอนชุดวิชาการคลังและงบประมาณ
 หน่วยที่ 13 หน้า 724 - 730 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช วิทยาการ
 จัดการ
- ศิวลาภ สิทธิธรรม (2539) “การวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายภาครัฐที่มีต่อความเจริญเติบโตทาง
 เศรษฐกิจของประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- อโนทัย เชื้อบุญมี (2535) “รายได้และรายจ่ายของกรุงเทพมหานครกับการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น
 ปี พ.ศ. 2521-2532” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- อัสนี หงส์ทอง (2546) “การวิเคราะห์โครงสร้างการใช้จ่ายของรัฐบาลกับการเจริญเติบโตทาง
 เศรษฐกิจ ” วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา (2546) *ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด* (งบประมาณรายจ่าย
 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2546) ยะลา กองแผนและงบประมาณ
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา (2547) *ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด* (งบประมาณรายจ่าย
 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2547) ยะลา กองแผนและงบประมาณ
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา (2548) *ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด* (งบประมาณรายจ่าย
 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548) ยะลา กองแผนและงบประมาณ
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา (2549) *ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด* (งบประมาณรายจ่าย
 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2549) ยะลา กองแผนและงบประมาณ
- “งบประมาณรายได้ - รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา ประจำปีงบประมาณ 2540 -
 2550” (2551, 12 พฤศจิกายน) กองการคลัง องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา
- “ระเบียบกระทรวงมหาดไทย” (2540) ว่าด้วยวิธีการงบประมาณองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.
 2540 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา [<http://www.local.mai.go.th>]
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ “บัญชีประชาชาติ : *Gross
 Regional and Provincial Products 1997 - 2007*” [<http://www.nesdb.go.th>]

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามการสัมภาษณ์ปัญหาทางการคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง รายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลากับความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจท้องถิ่น

คำชี้แจง แบบสอบถามปัญหาการบริหารภายในทางการคลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา

1. ปัญหาด้านรายรับในส่วนที่เป็นรายได้ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา
 - 1)
 - 2)
 - 3)
 - 4)
 - 5)
2. ปัญหาด้านรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา
 - 1)
 - 2)
 - 3)
 - 4)
 - 5)
3. ปัญหาการจัดทำงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดยะลา
 - 1)
 - 2)
 - 3)
 - 4)
 - 5)
4. ข้อเสนอแนะ
 - 1)
 - 2)
 - 3)
 - 4)
 - 5)

ภาคผนวก ข

ค่าทางสถิติที่ได้จากการประมวลผลและข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณ

ตารางที่ ผ - 1 ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณ

ปี	มูลค่าผลิตภัณฑ์ มวลรวมจังหวัด (VAR00001)	รายได้ประจำ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (VAR00002)	รายได้เพื่อการลงทุนและพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (VAR00003)	รายได้พิเศษ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (VAR00004)
2540	12,592,000,000	19,172,381.03	10,173,842.00	11,834,293.00
2541	12,028,000,000	16,340,717.69	17,084,960.00	12,248,480.00
2542	11,407,000,000	13,547,023.30	-	15,025,989.00
2543	12,147,000,000	21,082,824.96	15,746,263.25	6,183,695.00
2544	11,679,000,000	22,801,294.00	14,313,898.09	28,500,000.00
2545	12,081,000,000	43,357,088.72	59,343,064.71	37,205,202.49
2546	12,702,000,000	39,187,750.05	47,749,470.00	58,643,008.45
2547	12,919,000,000	47,127,907.31	12,445,446.13	148,292,310.39
2548	13,558,000,000	58,145,258.49	107,822,939.00	49,500,000.00
2549	13,561,000,000	89,937,439.57	77,214,062.88	6,000,000.00
2550	14,102,000,000	117,361,800.06	130,529,628.85	29,869,399.00

ตารางที่ ผ-2 แสดงค่าทางสถิติที่ได้จากการประมวลผล

Variables Entered/Removed(b)

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	VAR00004, VAR00003, VAR00002(a)		Enter

a All requested variables entered.
b Dependent Variable: VAR00001

Model Summary(b)

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	.748(a)	.560	.340	.03908	1.593

a Predictors: (Constant), VAR00004, VAR00003, VAR00002
b Dependent Variable: VAR00001

ANOVA(b)

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	.012	3	.004	2.543	.152(a)
	Residual	.009	6	.002		
	Total	.021	9			

a Predictors: (Constant), VAR00004, VAR00003, VAR00002
b Dependent Variable: VAR00001

Coefficients(a)

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	10.971	.370		29.615	.000
	VAR00002	-.024	.037	-.336	-.651	.539
	VAR00003	-.023	.025	-.457	-.913	.396
	VAR00004	.006	.013	.131	.458	.663

a Dependent Variable: VAR00001

ภาคผนวก ก

กฎหมายที่เป็นที่มาของรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กฎหมายที่เป็นที่มาของรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาจากกฎหมายต่าง ๆ ที่กำหนดแหล่งที่มาของรายได้ และให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บรายได้เอง รวมทั้งกำหนดการจัดสรรเงินรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กฎหมายดังกล่าวประกอบด้วย

- 1) กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ ได้แก่ กฎหมายองค์การบริหารส่วนจังหวัด กฎหมายเทศบาล กฎหมายสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล
- 2) กฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 2) กฎหมายเฉพาะ เช่น กฎหมายภาษีโรงเรียนและที่ดิน กฎหมายภาษีป้าย กฎหมายภาษีบำรุงท้องที่ กฎหมายการสาธารณสุข ฯลฯ

1. ความสัมพันธ์ของกฎหมายที่เป็นที่มาของรายได้

กฎหมายที่เป็นที่มาของรายได้จะเป็นการกำหนดแหล่งที่มาของรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าจะมีรายได้มาจากรายได้ประเภทใดบ้าง และให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บรายได้เอง โดยการออกข้อบัญญัติจัดเก็บรายได้นั้น ๆ หรือให้มีอำนาจจัดเก็บได้เลย ดังนี้

1.1 กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ เป็นกฎหมายหลักที่กำหนดแหล่งที่มาของรายได้หลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น รายได้จากภาษีโรงเรียนและที่ดิน ภาษีป้าย ภาษีบำรุงท้องที่ ค่าธรรมเนียมค่าใบอนุญาต รายได้จากทรัพย์สิน รายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์ เงินอุดหนุน เป็นต้น

1.2 กฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกฎหมายกำหนดรายได้เสริมหรือเพิ่มขึ้นจากกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีอำนาจในการจัดเก็บ เนื่องจากไม่มีกฎหมายเฉพาะรองรับหรือต้องแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องเสียก่อน เช่น ภาษีการศึกษา ค่าธรรมเนียมสนามบิน ฯลฯ นอกจากนี้ยังกำหนดการจัดสรรรายได้เพิ่มเติมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่มตามกฎหมายกำหนดแผนฯ

1.3 กฎหมายเฉพาะ เป็นกฎหมายรองรับที่มาของรายได้ตามกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กฎหมายเฉพาะนี้ที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บ

รายได้ประเภทนั้นได้เลยโดยไม่ต้องออกข้อบัญญัติจัดเก็บ เช่น กฎหมายภาษีโรงเรือนและที่ดิน กฎหมายภาษีป้าย กฎหมายภาษีบำรุงท้องที่ หรือต้องออกข้อบัญญัติจัดเก็บ เช่น กฎหมาย สาธารณสุข กฎหมายการพนัน กฎหมายสุสานและฌาปนสถาน ฯลฯ

2. วิธีการได้มาซึ่งรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีรายได้ตามกฎหมายดังกล่าวข้างต้นได้นั้น กฎหมายจะกำหนดวิธีการได้มาซึ่งรายได้ ดังนี้

2.1 กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเอง แบ่งเป็น

1) กฎหมายกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ในการจัดเก็บรายได้ และรายได้ที่จัดเก็บได้ตกเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น กฎหมาย สาธารณสุข กฎหมายสุสานและฌาปนสถาน กฎหมายจัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด ฯลฯ

2) กฎหมายกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ต้องออกข้อบัญญัติ ในการจัดเก็บ และรายได้ที่จัดเก็บได้ตกเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น กฎหมายภาษี โรงเรือนและที่ดิน กฎหมายภาษีบำรุงท้องที่ กฎหมายภาษีป้าย กฎหมายรักษาความสะอาดและ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง ฯลฯ

2.2 กรณีที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้จัดเก็บให้และจัดสรรให้ แบ่งเป็น

1) กฎหมายกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องออกข้อบัญญัติใน การจัดเก็บเพิ่มขึ้นจากที่รัฐจัดเก็บ และให้หน่วยของรัฐจัดเก็บให้ แล้วนำส่วนที่จัดเก็บเพิ่มขึ้นมา จัดสรรเป็นรายได้ขององค์กรปกครองท้องถิ่น เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรที่จัดเก็บ เพิ่มขึ้นอีก 1 ใน 9 ของอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากร และ ภาษีธุรกิจเฉพาะ กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2) กฎหมายที่กำหนดให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเพิ่มขึ้นเลยโดยไม่ต้องออก ข้อบัญญัติท้องถิ่นจัดเก็บเพิ่มขึ้นอีก และมอบให้หน่วยงานของรัฐจัดเก็บให้ แล้วนำส่วนที่จัดเก็บ เพิ่มขึ้นนี้ให้กระทรวงมหาดไทยมาจัดสรรเป็นรายได้ขององค์กรปกครองท้องถิ่น เช่น ภาษี สรรพสามิตตามกฎหมาย จัดสรรเงินภาษีสรรพสามิต และภาษีสุราตามกฎหมายจัดสรรเงิน ภาษีสุรา ฯลฯ

3) กฎหมายกำหนดให้ภาษีและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายนั้นเป็นรายได้ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเลย โดยให้หน่วยงานของรัฐจัดเก็บให้ แล้วจัดส่งหรือจัดสรรเป็น

รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อนตามกฎหมายการขนส่งทางบก และกฎหมายรถยนต์ ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดินและกฎหมายอาคารชุด ฯลฯ

2.3 กรณีที่รัฐแบ่งรายได้ให้

กฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับรายได้เพิ่มเติมจากเงินภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรซึ่งรัฐแบ่งเพิ่มให้ตามกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ โดยไม่ต้องออกข้อบัญญัติท้องถิ่นจัดเก็บ

2.4 กรณีที่รัฐให้เงินอุดหนุนแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้จากเงินอุดหนุนจากรัฐบาล โดยมีประเภทเงินอุดหนุน ดังนี้

- 1) เงินอุดหนุนทั่วไป
- 2) เงินอุดหนุนทั่วไปกำหนดวัตถุประสงค์
- 3) เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาววิญนาง ชูเพชร
วัน เดือน ปี	14 เมษายน 2519
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาบริหารการจัดการทั่วไป
สถานที่ทำงาน	จังหวัดยะลา
ตำแหน่ง	ธุรกิจส่วนตัว